SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
"KATALIKAS"
Eina kas Ketvergas Chicago, Ill.

Kaina metams:
Amerikoje....$2.00 Į Užsienį...$3.00
Prenumerata tur but iškalno užmokėta.

"Katalikas" spaustuvėje spaudinasi visokios knygos, konstitucijos ir tt. Darbas atliekamas labai puikiai, greitai ir pigiai. Užsirašydami "Katalikų," siųskit prenumeratą arba laiškus sekančiu antrašu:

JOHN M. TANANEVICZ
3244 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

KATALIKAS

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KATALIKAS"
Published every Thursday
at Chicago, Ill.
Subscription $2.00 per Year.

Advertising Rates on Application.
Book and Job printing in Lithuanian, Polish, English and all other modern Languages : : : :

All Communications must be addressed:
JOHN M. TANANEVICZ
3244 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Savaitinis Laikraštis Pašvęstas Reikalams Lietuvių Katalikų Amerikoje.

No. 33 Chicago, Ill., 12 d. Rugpiučio (August) 1909 m. Metai XI
ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JAN. 25, 1899 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL. UNDER ACT OF MARCH 3, 1899

Dr. Alexander M. Rackus
ANTIQUARIAN & NUMISMATIST
3051 W. 43rd St., Chicago

Politiškos Žinios.

Rusija.

Varšavos universitetas.

Apskelbtos įstojimo sąlygos. Į Varšavos universitetą busią priimami šiemet tiktai baigusieji gimnazijos mokslą Varšavos apygardos ir neankščiau, kaip paskutiniųjų dviejų metų tarpe. Iš kitų mokslo apygardų busią priimami tiktai mokslo apygardos globėjui leidus kiekvienam atskirai. Žydų tepriimsią tiktai 10 nuošimtį. Nuo norinčiųjų įstoti busią reikalaujama, kad pasirašytų, jog klausysią valdžios ir pildysią universiteto įstatus.

Suomijos gelžkeliai.

Ministerių taryba nutarusi uždėti tam tikrą valdininką, kad prižiurėtų Suomijos gelžkelius. Suomijos gelžkeliai turi buti priruošti prie mobilizacijos. Tuo tikslu reikią sujungti Suomijos geležinkelius su Rusijos geležinkeliais. Prirodymui, kad tai valstybės nauda to reikalaujanti, sumanymas busiąs įneštas Dumon. Toks valdininkas, Suomijos geležinkelių užvaizda, turįs niekuo neprigulėti nuo vidurinės suomų valdžios.

Vis daugiau ir daugiau tikruosius rusus varžo.

Sinodas žadąs išleisti aplinkraštį. Tame aplinkraštyje busią užginta rusų dvasiškijai stoti į tikrųjų rusų sąjungą. Antraip apsukus, busią vėl patarta, kad neveiktų perdaug smarkiai. Patariama išlėto nebepripažinti sąjungiečiams jokių privilegijų, nepataikauti jiems, netrukdyti skyrius uždarant; patariama nebeduoti sąjungiečiams pašalpų.

Joanitų prieglaudos.

Stolypinui pasirupinus, Peterburgo miesto viršininkas liepęs perkratyti "joanitų" įsteigtasias vaikų prieglaudas. Perkračius, rasta esą 120 nukankintų, nuvargintų visokiomis biauriomis ligomis užkrėstų vaikų. Juos paimta miesto prieglaudosna. Joanitų prieglaudas liepta uždaryti.

Ispanija.

Ispanijos valdžia skelbia, kad jau visas kraštas esąs nusiraminęs, o vidurinių dalykų ministeris apreiškia per laikraščius, kad po veluvomis mušties su maurais Morokke skubinasi netik rezervistai, bet einanti buriais ir laisvanoriai.

Barcelone judėjimas prekyboje ir pramonėje vėl senoviškai atgijęs. Tiktai bažnyčių ir vienuolynų griuvėsiai, o taippat suardyti namai visiems atmena, jog tai buvus smarki antivaldiškoji kova.

Bet toji ramybė tik nuduota. Visi atjaučia gerai, kad trumpu laiku užsiliepsnos nauja ir jau smarkesnė kova su valdžia. Karumenė beginklius žmones, moteris ir vaikus šaudė ir badė. Liaudis palanki už tokius darbus pagiežai ir tas dalykas nebus užmiršta, kol pati valdžia už viską neatsakys savo krauju.

"Figaro" korespondentas iš Barcelona praneša, kad revoliucijonieriai, teisybė, sunaikinę moterų vienuolių grabus, bet neikuomet jie nekankinę ir nežudę gyvųjų. Vienuolius ir vienuoles minia išvydavo iš vienuolynų ir juos keikdavo, vadindama parazitais ir kitokiais vardais, bet anaiptol jų nekankinus, kaip seniau tas dalykas buvo skelbta.

Viename vienuolyne atrasta sandelis žvakių. Moters ir vaikai visas žvakes pasidalinę ir uždegus anas eję kaip kokia procesija, nešant seniau mirusią vieną vienuolę. Tai buvus tikybos pajuoka.

Revoliucijonieriai apylinkėse sudeginę ir apiplėšę daugiau 40 vienuolynų. Jezuitų kolegijon vienok neįeita, nes neleidę stori ir augšti murai. Sudeginta daug ir parapijinių mokyklų ir vaikai palikę be globos.

Iš Barcelonos Madridan nesenai parkeliavęs vienas republikonas senatorius, senor Solortego. Jisai sako, kad maištininkai nieko nežudę ir nekankinę. Kas link vienuolynų ir bažnyčių sudeginimo, kalti esą patįs vienuoliai, kurie revoliucijonierius prieš tai pamokslinėse vadindavę biauriausiais vardais. Tatai už tai jiems pirmiausia ir norėta atkeršyti.

Revoliucijonieriai gaudoma ir šaudoma be teismo. Rugpiučio 2 d., kuomet Barcelone viskas aprimo, išvesta iš miesto 75 revoliucijonieriai, sustatytų jie į eiles ir visi tuojaus sušaudyta. Kitur ir tas pats veikta.

Valdžia negarsina tuo tarpu, kiek žmonių visuose miestuose per tuos maištus nužudyta ir karumenės išaudyta, kadangi dabar esą negalima tikros žinios surinkti.

Tuotarpu Morokke ispanams darosi vis ankščiau. Valdžia nuslopinus maištus, dabar nusiųs į ten daugiau karumenės, bet ar ji ten ką nuveiks, ateitis parodys. Kad tuo tarpu maurai rengiasi vėl ispanams perti kailį ir kol kas dar bus, dabar tik grupuojasi.

Caro kelionė.

Rusijos despotas pereitoj savaitėj vienok aplankė Prancijos prezidentą Fallieres Cherbourge, o paskui m. Cowes viešėjosi pas Anglijos karalių Edvardą.

Jam lankant Prancijos pakraščius, Prancijos socijalistai išmėtę daug atsiliepimų prieš tą Rusijos budelį. Vienok toksai protestas šiandie dar niekur netoleruojamas, kadangi respublikos eina išvien su monarchijomis, nežiurint pastarųjų didžiausio despotizmo. Cara Prancijos pakraščiuose saugojo, kaip jau geriau nebreikia. Jo garlaivis buvo apsuptas kariškais laivais keliomis eiliomis. Caro su Prancijos prezidentu kalbėtasi daugiausia apie sandarą, apie viešpatysčių išginklavimą, palaikymą pasaulyj santaikos ir brolišką meilės. Gerta, valgyta ir mylėtasi, tečiaus caras visas laikas savo jachto neapleidęs, nes bijojęs neištikimų asmenų, nors aplinkui slaptos policijos šnipų buta šimtai.

Iš Cherbourg caras su savo šeimyna jachtu "Standart" nuplaukęs į Cowes pakraščius, kad pasimatyti su Anglijos valdovu Edvardu.

Caras su cariene ir vaikais čia pasveikinta labai iškilmingai, ko to visko nesitikėta Netik karalius Edvardas su karaliene ir visa savo karališka šeimyna pribuvo pasveikinti Rusijos budelį, bet 150 Anglijos kariškųjų laivų tuojaus apsupo caro jachtą, kad tuo budu apsaugoti nuo nelaimingojo atsitikimo. Ant visų tų kariškų laivų plevėsavę Rusijos veluvos.

Iškilmingai jis tenai priimta dėlto, kad patvirtinti ryšį tarpe caro, Anglijos ir Prancijos, kad carui atlyginti už šlovės nuplėšimą Anglijos parlamente socijalistais, kurie buvo priešingi jo atsilankymui. Apsilankymas buvo valdiškas ir nebuta jokios progos demonstracijai, kadangi per plieną arčiau tų iškilmybių neprieita.

Karalius su karaliene nusidavė ant caro jachto ir tą "svečią" pavadino ant savo jachto "Victoria Albert", kur tuojaus paduota pietųs. Paskui peržiurėta Anglijos laivynas.

Caras vienok čia pasinaudojęs laisve tokia, kokios neturėjęs jau labai senai niekur. Su karalium Edvardu ramiai plaukiojęs pakraščiais kokią pusę dienos. Paskui išlipę ant kranto, o caro vaikai važinėję miesto gatvėmis.

Kur čia žmogus nesinaudosi tokia "laisve", jei Cowes miestelis buvo pilnas policijos šnipų. Visuomenė per kelius vorstus neprileista artyn.

Naudojasi laisve caras, puotauja, bet kaip ilgai jam atsieis taip linksminties, jei jo viešpatystėje auga vis didesnis liaudžiai skurdas. Duok Dieve, kad jam toji "laisvė" butų paskutinė.

Meksikas.

Andai nedėldienyj mieste Guadajalara buta kruvinų riaušių. Daugiau poros šimtų asmenų sužeista, gal 12 užmušta, o 200 su viršumi paskui suareštuota.

Buta viešo susirinkimo, kuriame kalbėtojai labai aštriai išsitarę prieš rinkimą išnaujo į prezidentus dabartinio Meksiko prezidento Diaz ir vice-prezidento Corral. Liaudis rėkė: "Šalin Diaz, mes norime Reyes prezidentu!"

Pasibaigus susirinkimui, kuomet sutemo, minia susispietė prieš viešbutį Garcia, kur buvo apsistoję kalbėtojai, Diaz'o šalininkai, ir pradėjo akmenimis bombarduoti viešbutį. Nei vieno sveiko lango viešbutyj neliko; ir viduj viskas sunaikinta. Ant minios išpradžių puolėsi policija, bet turėjo pasitraukti.

Paskui prieš įnirtusią minią pakvięsta karumenė, kuri pradėjo į siubuojančią minią šaudyti.

Minia ant nekurių gatvių susitaisė barikadas ir tuokart prasidėję reguliariški šaudymai iš abiejų pusių.

Tarp sužeistų radosi du Amerikos piliečiu. Taippat daugumos amerikonų nuosavybė sunaikinta. Nukentėjusieji kreipėsi į savo konsulą, kuris tuojaus tame atsitikime užprotestavo ir pareikalavo pas Meksiko valdžią jiems atlyginimo.

Portugalija.

Įvairių Portugalijos politiškųjų partijų masonai, liberalų komiteto reprezentuojami, andai įnešę parlamentan peticiją apie vienuolių prašalinimą iš Portugalijos, taip kaip padaryta Prancijoj, ir panaikinimą įstatų prieš tikybos laisvę.

Tasai masonų žingsnis Portugalijos sostainėj Lizbone pagimdė susibėgimą, dideles demonstracijas, o paskui riaušes.

Masonų komitetui, kuris turėjo perstatyti parlamentui viršui minėtą peticiją, einant parlamento linkon draugavo milžiniška minia ir paskui užgimę nuožmios orgijos.

Tarp kitko pareikalauta panaikinti įstatus, leidžiančius zokonams pirkties žemes.

Parlamente masonų peticija perskaityta ir kuomet tie reikalavimai atmesta šalin, nuo galerijų pasipylė protestai, o parlamento atstovai ėmė kedėmis daužyties. Visi išvaryta kelius sykius laukan ir lauke peštasi. Nelaimingų atsitikimų bet nebuta.

Sala Kreta.

Kuomet Europos viešpatysčių karumenė apleido salą Kretą, Turkija tuojaus ėmė prie salos, kaipo savasties, gretinties. Pirmiausia nusiuntė Graikijai notą, kad pastaroji nuo salos atšauktų visus savo oficierus ten užsilikusius. Graikija atsakė, kad ji negalinti to padaryti, kadangi tasai dalykas priguli nuo kitų viešpatysčių nusprendimo. Taigi dabar Turkija kreipėsi į Rusiją, Pranciją, Angliją ir Italiją, kad jos priverstų Graikiją pasiimti nuo salos oficierus, nes priešingai ji pati tą padarysianti su ginklais.

Užsirustįs viešpatystės ir vėl, žiurėkis, paims savo globon salą, o jei leis Turkijai laisvai elgties — neišvengtinas karas su Graikija.

Turkija pradėjus mobilizaciją ir pašaukus 40.000 rezervos krašto apgynimui. Nusamdyta net garlaiviai gabenti karumenę į salą Kretą.

Iš Viso Pasaulio.

Lenkų pijanistas Ignacas Paderevski apdovanotas Prancijos pagarbos lygos ordenu.

Amerikos konsulas Barcelonoj gyvenantis tvirtina, kad tenai gyvenanti amerikonai per pastaruosius maištus visai nenukentėję.

Mandžiurijos provincijoj Čang-Čun nesenai buta didelių potvinių. Mieste Kisin pražuta 1.000 asmenų ir užlieta ty. sunaikinta 7.000 namelių.

Kolumbijos kongresas savo respublikos prezidentu, vieton pabėgusio į Europą Reyes, paskyrė dr. Pedro Ignacio Moliną. Molina randasi Londone ir laukia valdiško pranešimo.

Rugpiučio pirmose dienose Meksike buta labai smarkaus žemės drebėjimo. Miestai kai-kurie dalimis sumalta ir pražuta daug žmonių. Nukentėjusiems renkama gausiai aukos.

Naujoji Persijos valdžia prašalintam šachui Mohamed Ali sutinka mokėti metinės algos 75.000 dol., bet su taja tik išlyga, idant sultanas valdžiai atiduotų visas brangenybes, kurias su savimi pasiėmęs.

Vienas Italijos literatiškų laikraščių "Nuova Antologia", paskutiniame savo numeryje labai daug išgiria prezidentą Taftą, kaipo didelį pasaulio diplomatą. Europa regis nežino Amerikos santikių.

Vokietijoj išrasta naujausias budas, kaip uždegti be vielų pagalbos ant vandens minas, kas busimuose karuose iššauks dideles ir pasibaisėtinas atmainas. Išradėju esąs koks tai Szientochovskis.

Kolonijoj prasidėjo eucharistiškas kongresas. Kongresan atkako šv. Tėvo delegatas, kardinolas Vanutelli su popežiaus specijališku palaiminimu. Kongresą atidarė vyskupas Henlen iš Namur. Susivažiavo suvirš 1.000 delegatų.

Kunigaikštis Herman von Sachsen-Weimar-Eisenach atsisakęs vardu savo ir savo įpėdinių Veimaro sosto. Priežastis to žingsnio — tai labai didelės skolos, už kurias net patraukta atsakomybėn kunig. Hermann.

Kubos generališkas postmeisteris Nodarsu nesenai nušovė iliustruoto savaitraščio redaktorių Torrientę už patalpintą ten kokią postmeisterio karikaturą. Postmeisteris kažin kur pasislėpė ir policija jo niekur negali surasti.

Orlaivis "Zeppelin II" andai Frankforte iškilęs lėkti į Koloniją, bet paskui vėl nusileidęs Frankforte, kadangi aeronauto motorai neklausę ir buvus smarki vėtra. Regis, kad vis dar sunku orlaivius suvaldyti.

Popežiaus delegatas Jungtinėse Amerikos Valstybėse, arcivyskuvas Falconio, dabar vieši Ryme. Pasklydęs garsas, kad arciv. Falconio negrįšiąs Vašingtonan, o jo vietą užimsiąs kitas Rymo pralotas. Gruodžio mėn. popežius paskirs naujai 12 kardinolų, tarp kurių busiąs ir arcivyskupas Falconio.

Novorosijsko kariškas teismas pasmerkė tomis dienomis 18 politiškųjų, kurie pernai metais tenai norėję iššaukti naują revoliuciją. 3 jų pasmerkta ištrėmiman į Sibirą, 2 katorgon ligi gyvos galvos, o 13 kalėjiman po pusei metų kiekvienas.

Paryžiuje penkiolika metų giliotina nenaudota, bet andai tame dalyke padaryta pertrauka. Nukirsta galva vienam piktadariui, kuris nukankinęs savo motiną, norėdamas apiplėšti. Pas prezidentą maldauta atleidimo, bet neapturėta. Tai vadinas "legališkoji" piktadarybė.

Iš Sevastopolio rašoma, kad poručninkas Akvilonov, iš kurio priežasties nugrimzdus povandeninė valtis "Kambala" su 20 jureivių, pasmerktas 5 metams katorgos su atėmimu jam kariškų ir pilietiškų teisių. Be to, Akvilonov dar buvo kaltinamas už eikvojimą jureivijos pinigų.

Japonijoj sudegė miestas Osaka. Tukstančiai gyventojų liko be pastogės. Sudegta mažiausia 20.000 namų. Nuostoliai siekianti 4.000.000 dol. Gaisras siautęs ištisas 25 valandas ir iš miesto palikę tik degesiai su pelenų kruvomis. Ir gildijos butas ir Buddos šventinyčia sunaikinta. Žmonių, sakoma, mažai pražuta. Tasai didis gaisras atsitikęs dėlei stokos vandens mieste.

Iš New Yorko Frankfortan nukeliavęs Joseph Bucker, tarptautiškos plaukiojimo draugijos pirmininkas. Bucker yra drąsus aeronautas. Frankforte jisai norįs užbaigti savo plenus kas link perlėkimo orlaiviu Atlantiko, ty. iš Europos į Ameriką. Kelionę pa siskyręs iš Lizbona per Cadiz, Porto Rico, Madeira, Kuba ir New Orleans.

Morokkos maurai kviečia savo viengenčius ir visas kitas giminiškas šakas sukelti šventą karą prieš europėnus, o ypatingai dabar prieš ispanus, kurie lenda, kur jiems nereikia. Maurai kažinkur išradę pranašystą, kad kaip Ispanija maurus iš savo krašto išvijus, taip dabar maurai ispanus turį netik iš Morokko išvyti, bet ir pačią Ispaniją paimti savo rankosen.

Nuo Himalajų kalnų pranešta žinia, jog Abruzzų kunigaikštis su savo sandraugais kalnuose esąs sveikas ir jiems visiems tenai gerai sekasi. Nutraukę jau į 130 fotografijų. Rudenį visi sugrįšią namo, į Italiją. Atsirandą 26.000 pėdų aukščiau juros paviršiaus.

Lipsko universitetas šiemet apvaikščioja 500 metų savo gyvavimo sukaktuves. Dėlei to įžymesniems vyrams dalijama teisių daktaro titulai. Toks titulas tomis dienomis pripažinta ir buvusiam prezidentui Roosevelt. Regis jam išduota tasai diplomas už šaudymą nekaltų žvėrelių.

Beveik du milijonu ir pusė gerai išsilavinusių Vokietijoje šaulių priskirta prie vokiškosios armijos įnešus naujam kancleriui. Tie šauliai priklauso privatiškoms draugijoms, bet dabar jiems leista lavinties kariškuoju budu ir su kariškomis šaudyklėmis. Už kariškos šaudyklės naudojimą, kiekvienas šaulys į metus valdžiai mokės 85 centus. Šuvius pirks taippat ir už šimtą mokės 62 centu. Ligšiol tie šauliai nepriimta panašiai lavinties, bet dabar patirta, kad jie gali buti labai didelė pagalba kilus karui.

Rusijoje despotizmas senoviškai savo veikia. Peterburge siaučia cholera. Valdžia miesto tarybai prisakė mieste pastatydinti milžinišką kolektorių sriutoms ir visokiems mėšlams ir pataisyti flirtas, per kurias bėga vanduo iš Nevos į miesto namus. Tam dalykui reikalinga 200.000 dol. Miesto taryba, kuri renkama piliečių, turėjo savo posėdį tame dalyke, bet nesutikta išleisti tiek daug pinigų. Galų gale pasipriešinta valdžiai. Tuotarpu valdžia liepė inžinieriams atlikti reikalaujamą darbą ir pranešė miesto tarybai, jei ji nenorėsianti už tuos darbus užmokėti, tarybos sąnariai busią baudžiami kaip piktadariai. Tas gali but tik Rusijoj.

Paryžiuje nekokios Smith iš New Yorko automobilius nesenai ant Elizejaus pleciaus suvažinėjęs vienos Paryžiaus bankos pasiuntinį Sadou, kuris paskui nuo žaizdų pasimiręs. Automobiliaus mašinistas patraukta atsakomybėn. Pasiuntinio našlė teisme reikalavo už vyro užmušimą 20.000 frankų atlyginimo nuo ponios Smith, tvirtindama, kad už viską atsako automobiliaus savininkas. Vyriausias užmušto sunus reikalavo be to 5 000 frankų atlyginimo, o jauniausiasis 1.000. Teismas tatai nusprendė: našlei užmokėti 5.000 fr., vyresniam sunui 3.000 frankų ir jaunesniam sunui 1.000 fr. Mašinistas uždarytas kalėjiman keturiems mėnesiams. Už ką nubausta mašinistas, regis ir pats teismas nežino.

Žinios iš Lietuvos.

SEINAI.

Liepos 5 dieną šių metų Dvasiškojoj Seinų Seminarijoj buvo kvotimai aspirantų į dvasiškąjį luomą, ir tapo priimti seminarijon 25 jaunikaičiai, kurių tarpe yra 13 lietuvių: Stan. Vencius, Juoz. Stanaitis, Ant. Pauliukonis, Pranc. Leonas, Vinc. Stanevičius, Jon. Kamaitis, Jurg. Grinevičius, Vinc. Vaičiulis, Jon. Kurtinaitis, Vinc. Mykolaitis, Valent. Žukauskas, Pijus Dambrauskas ir Leonas Juozas Lastauskas. Beto Vlad. Butvilas iš Kauno, Branisl. Jankauskas iš Marijampolės ir Bran. Talandžius (Tałandzewicz) iš Lazdijų — nežinia kokios tautos. Visi kiti lenkai ir vienas baltgudis Ant. Spiewak. X.

VEIVERIAI.
(Marijam. ap.)

Šiemet Veiverių mokytojų seminarija gaus naują inspektorių. Iki šioliai buvo p. Oliferenko, mažrusis, kuris išsitarnavo emeritūrą. Jis su ašaromis atsisveikino su mokiniais, pasisakęs, kad visados jiems geidęs vien tik gero.

Teisybė, buvo tai teisingas žmogus ir net gana prielankus lietuviams.

Dabar jis atidaro Kaune keturklesę progimnaziją. Butas jau pasamdytas. Norintieji įstoti gali padavinėti prašymus. Valdiškas teises turi pažadėtas.

Jaigu ir tenai teiks savo mokiniams vien tik teisingą mokslą, tai ir męs, lietuviai, sveikindami savo šalyje naują mokyklą, galime vien tik pasidžiaugdami ir linkėti jai geros kloties. K. A.

GRIŠKABUDIS.
(Naum. ap.).

Sių metų pradžioje pas mus kilo kova su girtuoklyste. Toji kova vis žengia pirmyn. Jau ir geros pasekmės matyti.

Kaip tiktai Griškabudyje smuklės ir aludės liko uždarytos, tuojaus du šinkoriai kažin kur išsidangino; trečias, šiaip taip ligi Velykų šinkavimą pratęsęs, kaime nusinuomojo sklypą žemės ir pradėjo ukininkauti išnaujo. Mat, jisai pirm budamas šinkorium buvo ukininku ir turėjo nuosavą žemę, kurią, panorėjęs degtinės ir alaus pelnu maitinties, prarado. — Už slaptą pardavinėjimą: vienas šinkorius su motyna dabar sėdi kalėjime (gavo 4 mėn.); kito eina byla, — apkaltinti tėvas, motyna ir dvi dukteri. Trečio gi šinkoriaus už tokį pat darbą eina dabar tyrinėjimai. Kuomi šiųdviejų bylos pasibaigs, nėr žinios.

Dabar iš šio pasakojimo matome, kokia tai sunki blaivybės su girtuoklyste kova. Jaigu didesnė visuomenės dalis stotų už blaivybę, nebutų toji kova sunki. Mųsų valsčiaus blaivybės komiteto narius, kuriuos valstiečiai per sueigą neva išrinko kovoti su girtuoklybe, kurie, kaip žino skaitytojai iš žinučių, pradžioje metų "Šaltinyje" paduotų gana narsiai buvo pradėję savo darbą, — tai mųsų visuomenė apšaukė ir davė "šmekerių" vardą.

Ištroškusių po pamaldų pavilgyti gerkles pasirodo nemaža. Kad didesnė visuomenės dalis pasilikus da girtuoklystės pusėje, parodo, pavyzdin, ir teisėjo rinkimai. Buvo apie apie 80 priešingų balsų. Bet kai po rinkimų teisėjo šalininkai pakvietė prie magaryčių, tai iš tų 80 priešingų balsų nei vienas neatsiskyrė: visi sugarmėjo smuklėn ir lakė tiek, kiek davė. Net vienas rinkikas po tų magaryčių eidamas namo sustingo!

"Žiburio" steigiamasis arbatnamis turbūt pairo nuo to, kai klebonas atsakė pažadėtą tam tikslui savo nuosavuose namuose atsakantį kambarį. Apie tai jau nieko negirdėti. Kas ypatingiausia, kad mųsų klebonas netik ką nedavė kambario, ale ir nuo prigulėjimo prie "Žiburio" atsisakė. Už tą gi, pagal draugijos pirmininko patarimą, per susirinkimą klebonas liko apšauktas "garbės nariu".

Kas privertė kleboną atsakyti be prievartos prižadėtą arbatnamiui kambarį ir atsisakyti nuo draugijos, o pirmininką už tuos nuopelnus apšaukti net "garbės nariu", — sunku suprasti! A. Š.

KALVARIJA.

Birželio 5 d. vietinėj "Žiburio" mokykloj buvo mokslo metų užbaigimas. Tą dieną susirinko vaikų tėvai, motynos ir šiaip jau pašalinių žmonių paklausyti kvotimų. Iki galui metų mokėsi 59 vaikai ir mergaitės. Visi per kvotimus gerai atsakinėjo. Klausytojams labiau patiko lietuviškos eilės, kelis syk iš atminties pasakytos.

Iš visoko matyti, kad mokykla pildo savo uždavinį, — sėja gerą sėklą, platina apšvietimą katalikiškoj dvasioj tarp priaugančios mųsų kartos. Duok, Dieve, kad tokių mokyklų atsirastų kodaugiausia!

Pereitais metais mokyklos išlaikymas atsiėjo 680 rublių; iš tų į 180 rub. surinkta nuo vaikų už mokslą, o kitus draugija pridėjo.

Nemalonu tik matant, kaip dauguma mųsų ukininkų, kurie turėdami iš ko, galėtų šelpti draugiją, patįs neprisideda nei skatiku ir da kaikada pajuokia tuos, kurie draugijoj darbuojasi. Bet gal kas manyti, kad mųsų kaimiečiai jau labai apsišvietę ir nereikalauja mokslo nei sau, nei savo vaikams? Koks mųsų kaimiečių apšvietimas, galima spręsti iš to, kad trįs Kalvarijos parapijos valsčiai neturi nė vienos mokyklos. Šiemet vyresnybė ragino valstiečius steigti kaimuos pradines mokyklas, žadėdama duoti pašalpą, bet per valsčiaus sueigas vyrai daugumu balsų nuo to atsisakė. Vienok turim gerai susipratusių kaimiečių vyrų, kurie mato, kad šioje gadynėje be mokslo negalima apsieiti, užtai šelpia mųsų "Žiburį" pinigais, patarimais, kelia iš miego prakalbomis savo kaimynus ir rupinasi apie tą, kad draugija ir mokykla kogeriausia gyvuotų. Tas.

PRIENAI.
(Marijam. ap.).

Asiuklės kaimo du vaiku, — vienas vienuolikos, kitas aštuonių metų, — žinojo lizdelį ir paukštukus, kuriuos, jiems užaugus, žadėjo pasidalyti. Birž. 20 d. juodu, atėję pas lizdelį, paukštukų nerado. Didesnysis — Bražukutis užsikrinta ant mažesniojo — Aleksynuko. Išeina piktumas. Pirmasai mažesniam kerta peiliu žandan, paskui supiaustoto visą veidą, subado kaklą ir negyvą nuvelka raistan. Nelaimingojo tris dienas ieškota ir kai atrasta, tada tik Bražukutis prisipažino.

Tėvai, tėvai! auklėkit, kaip reikia, vaikus!

Prienų vagis.

PUNSKAS.
(Suv. ap.).

Gal nei iš vieno Lietuvos kampelio neiškeliauja Amerikon tiek daug žmonių, kaip iš mųsų. Eina seni ir jauni, eina vaikinai ir merginos. Visi jie tikisi, atrasią tenai laimę ir turtus. Vienok drąsiai galiu sakyti, kad didesnė pusė apleidusių tėvynę sutinka anoje "laimės šalyje" vien vargus ir ašaras. Ypatingai paskatina keliauti Amerikon koks-nors sugrįžęs kaimynas, kuris papasakoja, kaip jis tenai poniškai gyveno, kokius gardžius valgius valgė, gražius drabužius nešiojo, stebuklingus daiktus matė ir dar kelis tukstančius parsinešė, kurių vienok niekas nematė.

Labiausiai tokiomis kalbomis pasiskatina merginos, kurios vien tik ir svajoja apie tą, kad jos tenai gyvęs kaip kokios panaitės: su skrybėlaitėmis, diržukais... ir nieko neveiks. — Nepapasakoja čionai toksai "gudragalvis", kiek vargo prisieina panešti Amerikon keliaujant: ne vienas ne tik turtus, bet sveikatą, o net ir gyvastį palydi. Nepapasakoja jisai kiek privargsta, ligi darbą gauna ir tai sunkų, pavojingą; mušiškių retai kuris gauna lengvesnį užsiėmimą. Nepapasakoja pagalios, kiek žmonių visiškai jokio užsiėmimo negauna ir per tai badu miršta: jie dirbtų kad ir biauriausią sunkiausią darbą, bet ir to nėra. Dažnai tenka išgirsti, kad Amerikoje neuždirba ir badu miršta tinginiai arba girtuokliai. Tas ne visai teisinga. Laikraščiai rašo, kad tik viename Naujorke yra 12–15 tukst. bedarbių, o kur dar kiti miestai? Nejaugi tokia minia butų vis tinginiai bei girtuokliai! Tokiems kaip pas mus taip ir Amerikoje nesiseka, bet tenai badu miršta ir patįs geriausieji žmonės.

Tiesa, ir Amerikoje buvo geresni laikai. Kai žmonės galėjo tenai uždirbti didelius pinigus, tada dar galėjo girtis ir gėrėtis ana "laimės šalia", bet dabar netik ką nebus geriau, bet eis vis blogyn: žmonių iš visų kraštų važiuoja daugybės, o darbai nesidaugina, bet mažinas. Dabar ir nuvažiavimas pasidarė aršesnis: atsirado daugybė vadų-apgavikų, kurie tik ir žiuri, kaip išnaudoti tamsius keliauninkus, arba tiesiok paduoda į policijos ar sargybos rankas.

Šiomis dienomis iš Radziškių kaimo išsirengė Amerikon du keliauninku. Vos spėjo išvažiuoti iš kiemo, tuojau sugriebė juos žemsargiai, atėmė daiktus, pinigus ir nuvarė Suvalkų kalėjiman. Matomai, buvo įskųsta. Tai tau ir Amerika!..

O ar mažai panašių atsitikimų?!. Jotulis.

"Š.".

ŽALVĖDARIAI.
(Naum. pav.).

Šiomis dienomis buvo padaryta krata pas ukininką Komantą. Nieko uždrausto nerasta. Alenai paskutiniu laiku taukiai atsilanko policija, ieškodama "slapukų" (nestojusių karumenėn). Laikraščius apie mus maža kas teskaito. Visuomenės reikalais ir ukio dalykais daugiausia interesuojasi senieji; jaunuomenė ištvirkus. — Į artimiausią mokyklą apie 10 viorstų. Vaikus retai kas leidžia mokytis. Dažniausia žiemos laiku samdomi "prapesoriai", kurie ir lavina vaikus skaityme ir rašyme. Tie "prapesorai" patįs maža teturi supratimo, kaip reikia auklėti ir mokyti vaikai.

Ant laukų viskas gerai atrodo. Rugių matyt visai gerų; kviečiai ir neprasti; žolės bus neperdaugiausia.

Silpnutis-Svyruolis.

VIDUGIRIAI.
(Pan. pav.).

Vidugirių kaimo ukininkai jau 1906 m. išsiskirstė į vienasėdijas. Dabar jų ukis žymiai kilo: jie turi užtektinai pašaro; javai uždera puikiai, nes, prisilaikydami prie pavyzdinio ukio vedimo, naudojasi naujais žemės dirbimo įrankiais ir vartoja dirbtines trąšas. Galima drąsiai sakyti, kad visoje apylinkėje nerasi taip darbščių ukininkų, kurie tiek rupintųsi savo buvio pagerinimu ir savo vaikų apšvietimu. Neturėdami arti mokyklos, jie savo lėšomis samdo mokytoją. Vaikai, berniukai ir mergaitės, moka puikiai lietuviškai skaityti ir rašyti, skaito knygutes, yra susipažinęs su gamtos įstatymais, su geografija, Lietuvos istorija ir t.t. Kaikurie gali gražiai dekliamuoti ir trokšta dalyvauti teatro vaidinimuose. Gaila, čia nėra inteligentų, kurie galėtų jiems padėti tą dalyką atlikti.

Andriuks.

PAPILĖ.
(Šiaulių pav.).

Birželio 21 d. buvo valsčiaus sueiga. Jokių pakvietimų prieš tai išsiuntinėta nebuvo. Bet kadangi tą dieną buvo bažnyčios pašventimo atlaidai ir buvo daug susirinkę žmonių, tai seniunai po vieną varinėjo į valsčių pasirašyti po nutarimu. Nutarimas mat buvo parašytas anksčiau — be valstiečių. Kaikuriems paprašius perskaityti apskelbimą, kurs buvo iškabintas prie durų. Apskelbimas buvo parašytas rusiškai. Niekas negalėjo gerai suprasti, kas ten parašyta. Tuomet, žmonėms užsispyrus, raštininkas paaiškino, jog vyriausybė skirs pašalpas vaikams ir žmonoms tų sargybinių, policistų ir baudžiamųjų burių kareivių, kurie žuvo ar žus malšindami žmones. Pinigus pašalpoms turės sumokėti tie valstiečiai, kurie bus kaltinami nužudyme Kadangi kaikurie valstiečiai paklausė, ar yra toks nutarimas, idant vyriausybė duotų pašalpas vaikams ir pačioms ir tų žmonių, kuriuos užmuš sargybiniai, raštininkas atsakė, jog jis to nežinąs. Kuone visi po tuo nutarimu pasirašė, nors nei vienas nesuprato. Valstiečiams reikia reikalauti, kad visi pranešimai ir apskelbimai butų parašyti lietuvių kalba. Raštininkas gi (dar lietuvis) visados turėtų valstiečiams gerai išaiškinti viską.

Varguolis.

JONIŠKIS.
(Šiaulių pav.).

4 viorstai nuo Joniškio yra koplyčia, Kalnelis vadinama. Birželio 24 d. ten buvo atlaidai. Suvažiavo daug žmonių. Atvyko, žinoma, ir policija. Žmonėms išsiskirsčius, grįžo namo ir policistai, gerai jau įgėrę. Kelyje jie užsimanė maudytis. Nors upelis buvo ir negilus, vienok vienas iš policistų, dešimtininkas T. Leikmanas, prigėrė. Liko sena motina be jokio aprupinimo.

Vėjo brolis.

TRAUPĖS.
(Ukm. pav.).

Kaip buvo vargonininku Sliuža, tai bažnyčioj giedojosi lietuviškai. Dabartinis vargonininkas pamažu užvedė lenkiškus giedojimus. Jis pats lietuvys, tik lenkiškai darkytas. Iškarto jisai mums išrodė norįs žmonių apšvietimo, net lietuvių knygeles platino, kalbėdavo apie skaityklos reikalingumą. Bet knygeles prisiėjo su nuostoliais paleisti, pelno nebuvo... Vorgcnininkas pamažu ėmė mainytis, kunigėlis irgi prie lenkų pavirtęs. Mųsų žmonelėms liudna negirdint lietuvių bažnyčios giedojimų, nes nesupranta, ką čia kunigas gieda.

Bet kodėl traupiečiai tyli, kodėl nesirupina patįs savo teisių apginimu?

I. Samsonas.

RASEINIAI.

Gegužės 31 d. buvo neparastas susirinkimas draugijos pravedimui gelžkelio per Raseinius. Narių susirinko 68. Draugija gyvuoja nuo Gruodžio 14 d. 1908 m.; narių skaito 175; pinigų kasoje 619 r. Iš pradžių pirmininkas pranešė, kad sumanymą pravesti gelžkelį iš Tauragės per Raseinius į Radviliškį dėlei strategiško atžvilgio valdžia atmetė, bet draugijos valdyba nenorėdama, kad sumanymas gelžkelio žutų, susinešė su Liepojaus Biržos Komitetu, kuris turi jau koncesiją (leidimą) gelžkelį pravesti iš Liepojaus iki Rukiavos, idant apsiimtų taisyti kelią per Raseinius, t. y. kad kelias eitų šitaip: Liepojus, Kukiava, Plungė, Raseiniai, Marijampolė ir Gardinas. Šitą numanymą visi nariai priėmė. Pirmininkas dar pranešė, kad įstaisymo šito kelio valdžia netrukdysianti. Paskui buvo perskaityta Liepojaus Dumos ir Liepojaus Biržos komiteto sutikimas padėti tam sumanymui. Dar buvo perskaitytas vietinio notaro (rejento) Pigulevskio paaiškinimas apie šito gelžkelio naudingumą.

Susirinkimas nutarė paimti nors vieną akciją (pajų), patarė draugijos valdybai taikintis su valstiečiais, per kurių laukus eis gelžkelis. — Miesto Raseinių miesto seniunas prižadėjo, kaipo įgaliotinis nuo Raseinių, išsirupinti dykai iš miesto žemės gabalą vagzalui pastatyti. Tasai gelžkelis butų labai svarbus Lietuvai. Kas nori daugiau apie tai žinių, tegul kreipiasi laiškais į Raseinių gelžkelio draugiją: Raseiniai, Kauno gubernijos, Raseinių Gelžkelio Draugija (Obščestvo dlia sooruženija Žel. Dorogi čerez g. Rossieny). Pasikalbėti ypatiškai galima pas advokatą Levi.

Beržas.
"L. U.".

GIEDRAIČIAI.
(Viln. gub.).

Miestelis nedidelis, ant ežero kranto pasitiesęs. Vilniaus keliu įvažiuojant, išrodo puikiai. Įvažiavęs, tuoj pasergsti vienus lenkiškus parašus ant sankrovų. Nejaugi čia tiek lenkų butų? Teisybė, čia jų nemaža esama, tik ne tikrų lenkų, bet mųsų šlėktų ir kitų išvirtėlių lietuvių, kurie bajorėlius seka. Lenkiška kalba labai prasiplatinusi; kiti ir nemokėdami, stengiasi kalbėti lenkiškai. Lietuvių nutautimas čia visai paprastas dalykas, niekam akių nei auksių nebegadina.

Daugybė tokių, kurių seneliai ir tėvai nieko nemokėjo lenkiškai, o jų vaikai šiandien nebenori kalbėti lietuviškai, netik nebekalba, bet, kaip įmanydami, kovoja su savo kalba ir ją griauna. Pradėjus bažnyčioje lietuviškai giedoti, tie naujalenkiai bėga laukan. Lietuvių laikraščių visai nėra. Daug dar reiks pasidarbuoti, kol giedraitiečiai susipras ir pradės mylėti tą savo "pagonišką", kaip lenkai sako, kalbą. Reiktų drąsių darbininkų, o jų nėra; kurie yra, papratę nusileisti ir tylėti. O laikas jau butų sukrusti.

Vl.

PLUNGĖ.
(Telš. ap.).

Nemažas miestelis, pirmiau mažai tebuvo žinomas, bet pastaruoju metu netikėtai visoje apylinkėje ir toliau tapo didžiai garsingas. Mat, kunigas Jarulaitis, geradariams padedant, įsteigė šv. Panelės Marijos stovylą, tyčia aprinktojo vietoje, netoli Plungės, greta upės Vebrungos, aukštoje pakrantėje; stovyla padaryta panašiai Liurdo šv. Marijos stovylai, ir viskas norėta panašiai pritaikinti, kaip Liurde; ar tai jiems pavyko, negaliu pasakyti, nebudamas tame dalyke žinovas. Įsteigimas atsiėjo gana brangiai, šitas žemės sklypelis priderėjo p. Uznevičiui, bet įsteigėjai jį atpirko; vieta graži — tikrai poėtiška. Palangoje, jau bus keletas metų, kaip įtaisyta grovų Tiškų vėl Liurdo paveikslas, bet čia viskas nesulyginamai gražiau už Plungės; čia gražiausia vieta Birutės kalno pakrantėje, ir kiekvienam Palangon atvykusiam verta nueiti pasigrožėti: čia visas reginys net akį traukia

Bet Plungės "Liurdas" tapo tuo garsus, kad čia apskelbta, kaipo stebuklinga vieta, ir žmonės plaukia iš visų pusių, net per 10 mylių su įvairiais apžadais, ligomis. Netoli tourvo yra šulinėlis, kurio vandeniu gydosi įvairias ligas, nors čia greičiau galima susirgti, nekaip pagyti; prie šulinėlio yra prikaltas kibirėlis: žmonės čia jau plauna skaudančias akis, kiti visokias žaizdas, kiti tuo pačiu kibirėliu pasemtą vandenį geria, net į namus toli nešasi ir tt. O kokių čia ligų neatneša — neretai ir limpančių gali atsitikti. Čia reiktų užvesti geresnė priežiura. Ne mažą garsą priduoda ir davatkėlės, kurios, kaip kiekvienam žinoma, moka nupasakoti visokius butus ir nebutus daiktus, iš sapnų ir tt.

Damazas Treigys.

ALSĖDŽIAI.
(Telš. ap.).

Seniau buvo garbinami visoje Žemaitijoj, nes čia daugiau, kaip porą metašimčių buvo Žemaičių vyskupų buveinė ligi pat vysk. Valančiaus, kurs nesekdamas tame dalyke savo pirmatakunų, nuolat gyveno Varniuose. Užtai anieji laikai Alsėdžiams buvo "aukso metai". Nedyvai, kad jie buvo tąsyk aukštai iškilę. Ir vyskupams čia pamėgusiems gyventi galėjo patikti ne kas kitas, kaip tik šis įstabiai gražus kampelis, galima tikrai sakyti, "šalis grožybių". Gražųs kalnai, apaugę žaliu mišku, ir daugelis kitokių gražių reginių. Čion ištiesų tikrai Žemaičių Šveicarija. Šiandien Alsėdžiai jau neikuo nebegarsųs. Jų kilimą nemažai trukdo perdaug artimas Telšių miestas. Miestelis mažas: keliolika sankrovų, valsčiaus raštinė, prad. mokykla, degtinės monopolis (kas be to!), na, ir viskas. Apšvietimas tarp vietinių žemaičių labai žymiai pakylęs; sulyg apsišvietimo Alsėdžiai bene pirmą vietą Telšių apskrityje užima.

D. Treigys.

NOTĖNAI.
(Telš. ap.).

Mažutė Ginteliškės filija niukso gražioje tarpkalnyje. Miestelis nekoks, tikriau — sodžius su viena antra sankrovėle. Bažnyčia mažutė, medinė, ligšiol buvusi labai apleista, tik persikėlus į Notėnus nenuilstančiam lietuviui-veikėjui kunigui M. Šaikunui, Notėnai išnaujo pasaulyje užgimė. Bažnyčia gražiai atnaujinta, giedojimuose ir visur graži tvarka užvesta. Žmonės, kurie saldžiam sapne tebetunojo, gerbiamam klebonui žadinant, pradėjo sparčiau šviesties. Matyt, nėra tokios dirvos, nors ji kažin-kaip butų piktažolėmis apžėlusi, kurios darbšti artojo ranka neįveiktų. Daugiau tik tokių veikėjų!

D. Treigys.

LAUKŽEMĖ.
(Telš. ap.).

Stovi pakuršėje netoli Palangos — mažai kur girdimas vardas, bet čia labiau pažymėtino nieko ir nėra; miestelio, nei sodžiaus nėra jokio. Katalikų bažnyčia, klebonija, špitolė, ir dvaro kumetynas, — tai ir visas miestelis. Netoli, už pusės viorsto raudonuoja barono Štembergio dvaras, kuris tuo skiriasi iš kitų Lietuvos ir Latvijos dvarų, kad čia labai gerbiama lietuvystė. Dvarponis per žiemą savo lėšomis laiko rašto mokyklėlę (lietuvišką), kurion be kumečių vaikų priimami vaikai ir iš sodžių; užlaiko pas bažnyčią savo namuose sankrovą, kurioje galima gauti "Viltį" ir "Šaltinį". Žmonės čia skursta tamsume; girtuoklybė labai įėjusi madon ir turisi, negalima ir pasakyti, kaip stipriai. Ukininkaujama senoviškai, trilaukis ukis: pudymas, rugiai, vasarojus visų vienoje kupetoje. Vienas ukininkas savo išmoniu neikaip negali nieko laukuose pradėti vienas dirbti, kol visi ligi vieno nenutars pradėti darbus: mėšlus vežti, šieną piauti ir tt. Savo ukį pagerinti vienas nei pamanyti negali, turi veizėti, ką pasakys kiti. Kiekvieną pavasarį visi ukininkai eina perveizėti tvorų; kurio tvora pasirodo žemesnė, tas turi pastatyti degtinės gorčių, — mat, toks čia įprotis. Jei kas pirmas, kitų nesiklausęs, pradėtų laukuose kokį darbą, tai iš to varu išlupa taippat degtinės gorčių. D. Treigys.

BUTĖNAI.
(Alotų val.).

Butėnuose 40 ukininkų. Per daugumą nebeliko jokio gerumo ir santarvės ukininkaujant. Pelno maža, o skriaudų kiti kitam daug prisidaro.

Šiais metais kiek geriau, apsidėjus dorą seniuną Juozapą Vilutį: jis gerai rupinasi visais dalykais.

Galop apsitvėrė savo kapus per didelį primygimą, nors geriau butų buvęs amžinu muru apmurijus; ir neikiek brangiau tebutų išėję.

Butėnams verktinai reikia išeiti vienasėdžiais, tik, sako, gaili sodžiaus. Ne sodžiaus gaili, tik suėjimų. Žiemą seniokai, suėję vienon vieton, liulkeles ruko, berniokai kortoja, mergaitės verpia ir taip puikiai dainuoja, kad ir bažnyčioje prasčiau, siuvėjas Niaura puikiai dudu pučia, tai visi ir linksminas. Bet laikraščius kažin kas teskaito. Vienasėdžiuose todėl busią nuobodu. Jaunimas apsieina gražiai ir protingai, tik tas nelinkimas skaityti... B.T.

"V.".

Iš Lietuviškų Dirvų.

Gary, Ind.

Pirmose Rugpiučio dienose ant mųsų miestelio Gary, arti Chicago, užkiuto "baisi" abstinencijos sloga! Vienu žygiu uždaryta visi saliunai, aludės ir viskas ir dabar visame miestelyj viešpatauja prohibicija. Paskutinę girtuoklybės dieną, saliunai padarė "generališkuosius" savo prekių "išpardavimus". Atsigerta alaus ir degtinės veltui. Dauguma piliečių nusipirko sau pigiai po kelias bačkutes degtinės ir alaus ir paskui namuose ištisas dienas tą nektarą maukė!... Paskutinę dieną visas miestelis nusigėrė, net telegrafų stulpai buvo girti, nes rodos jie lingavo ir šoko pasigėrusių piliečių akyse. Ypatingai "svetimžemiai" — rašo angliški laikraščiai — labai linksminosi. Bet pakako tų linksmybių ir čia gimusiems amerikonams...

Prieš tuščius saliunus stovėjo policijantai, draudžianti eiti vidun susirinkusiems tenai darbininkams su blekinėmis, kurie tik tuokart patyrę liudną žinią ir apgailestavę. Policijantai tuotarpu susirinkusiems pranešdavo, kad saliunai su svaiginančiais geralais panaikinta ir, kad nuo to laiko miestelyj leidžiama gerti tik vieną vandenėlį.

Miestelio vienatinė vandens pumpa (šulinis) ištisą dieną buvo apgulta ir kaip seniau buvus paniekinta, dabar visų gyventojų mylima. Regis pumpa bus atnaujinta, nes ilgus laikus be vartojimo budama, apaugo samanomis ir vanduo atsiduoda maurais.

Žinomas dalykas, kad esama labai daug neužganėdintų tokia miestelyj perversme, tatai laukiama ir sumišimų, tečiaus miestelio šeimininkui E. Knotts Indiana valstybės gubernatorius pažadėjo miliciją, jei kartais atsitiktų bent kokios riaušės.

Negana to. Miestelis turi but generališkai išvalytas nuo visokių nedorybių prieglaudų ir lizdų ir nemorališkumų, kas miesteliui labai daug gimdė neramybės; dabar čia bus taip "sausa", kad net cigarų ir "aiskrimo" pardavyklos bus aštriausioje kontrolėje; įvedama nedėldienio abelnas atsilsis. Nedėldieniais viskas bus uždaryta; negalima bus gauti nei cigarų, nei saldainių, absoliutiškai nieko. Jau kad ilsėties ir švęsti — tai švęsti pilnai, visoj to žodžio prasmėj.

"Blogieji laikai" užėjo ant Gary... O laukiama dar blogesnių, jei rudens rinkimuose dabartinė vyriausybė ims viršų, nes ji susideda iš vienų prohibicijonistų, tokių žmonių, kurie alkoholiškų geralų viešai nevartoja, bet paslaptomis, ai! kaip traukia, aršiau, kaip teliukas buizą. Mat, jiems gaila, kad kiti geria, o čia dar pilni "valdymo" ambicijos.

Svaiginantieji geralai panaikinta, bet regimai tas miesteliui nebus ant sveikatos. Miestelis susilauks sumažėjimo įplaukų, kokios jam besivystant labai reikalingos. Be to, gyventojai kas nedėldienis dalis savo uždarbių paliks arba Chicagoj arba jo priemiesčiuose, kur pilna saliunų. Iš to praturtės kiti miestai ir miesteliai, o Gary sulauks nupuolimo, kaip kad atsitinka su kitais miesteliais, kur svaiginantieji geralai panaikinta.

Miestelėnas.

Chicago, Ill.

Nekokį ten nutautėjusį lietuvį ar lenką — bala jį žino — vienas lenkų parapijos kunigas pamokino, kaip reikia savo pavardę, tėvų paliktą, gerbti ir mylėti.

Tas atsitiko taip: Vienas "ponaitis" pavarde ar nebus tik Stefanovskis, sumanė apsivesti ir nukako miesto biuran išsiimti sau valdžios leidimą (marriage licence). Jam tenai viskas pavyko gerai, leidimą gavo. Užsakams išėjus, jauna porukė ateina į bažnyčią šliubo imtų... Sužiebus ant altoriaus žvakes, kunigas paprašė jaunikio parodyti leidimą. Kunigas skaito leidimą ir vieton pavardės Stefanovski, mato Stephan. Tada vieton šliubo kunigas jaunikį išbarė už savo pavardės pakeitimą ir liepė be nieko keliauti sau namo. Jauna porelė su didžiausiaja gėda apleido bažnyčią.

Iš namų jaunikis tuojaus nešinasi miestan ir tenai prašo ant leidimo perkeisti pravardę. Miesto klerkas netaiso. Turėjo išsiimti antrąjį leidimą ir pirmutinį sunaikinti.

Tatai ir pamokymas!

Ir mųsų lietuviai kunigai turėtų į tai atkreipti domumą duodant šliubus, kadangi dauguma lietuvių dar biauriau sukraipo arba ir visai perkeičia savo pavardes. Lietuviams negražu taip daryti, už tai net įstatymais baudžiama.

Ateinančiais metais (1910) bus Jungtinėse Amerikos Valstybėse visų gyventojų surašas arba statistika. Tat jei lietuviai pasiduos pakeistomis pavardėmis, netik kad lietuvių skaitlius Amerikoj bus mažas, bet bus proga ir savo vaikus ištautinti panašiai elgianties.

Tatai, lietuviai, nekraipykite savo pavardžių ir gerbkite savo lietuvišką tautą!

A. Tamas.

Chicago Heights, Ill.

Šis miestelis guli šale Chicago ir yra labai dailus. Čia randasi daug dirbtuvių ir darbai pagerėję. Iš kitur atkeliavusieji darbininkai čia gauna darbus.

Lietuvių gyvena gražus burelis. Jie turi dvi pašalpines draugijas ir SLA. kuopą.

Žadama statyti bažnyčia, kuriai nupirkta 6 liotai ir beveik jau išmokėti.

A. Dodis.

Youngstown, Ohio.

Pas mus su darbais ne vargas. Kas tik iš kur pribuna, o nori dirbti, tuojaus gauna darbą. Pigiausia mokama $1.50.

Darbus galima gauti dabar dirbtuvėje "Republican Iron Steel Co." Kad gauti darbas, nereikia jokių papirkimų, kaip tai kitur daroma.

Be to, čia statydins naują plieno dirbtuvę, kuri atsieis milijonas dol.

Kubos armijoje įvedimas disciplinos labai prastai slenkąs, o tai todėl, kad baltieji kareiviai su nigeriais labai nesutinkanti. Neseneai apskųsta ir uždaryta kalėjiman generolas Rovas, pulkininkas Valiente ir kiti oficierai. Sušaukta kariškas teismas. Teisman pribuvo ir pats Kubos prezidentas Gomez, kuris išklausęs apskustųjų liepė teismui išsi skirstyti, o visus apskųstuosius paleisti. Iš to užgimę murmėjimai ir dideli karumėnėje neužganėdinimai.

AMERIKOS ŽINIOS.

Naujas tarifas.

WASHINGTON, D.C. Naujas muitų tarifas nuspręstas ir priimtas. Nepaprastas kongreso posėdis užbaigtas. Abudu butu savo nutarimus užbaigė 6 val. vakare Rugpiučio 5 d. Baigiantis posėdžiui pas atstovus nematyta pakurstymo. Niekas kadangi neabejojo, kad tarifo permaina pagal konferencijos atskaitos butų priimta. Toji atstovų tikyba atėmė nutarimams panašiuose atsitikimuose, taip tariant, nerviškumus.

2 val. po piet senate praeidėjo balsavimai: 47 balsai už konferencijos atskaitą, o 31 bal. prieš.

Paskui butas užgyrė rezoliuciją, įvedančią nesvarbias permainas paragrafe kas link "čeverykų ir odos prekių".

Luisianos senatorius McEnery, demokratas, prielankus tarifo permainai, nedalyvavo paskutiniuose nutarimuose.

Prezidentas Taft atėjo kapitoliun 4:45 po pietų ir ramiai laukė paskutinio nutarimo savo specijališkame kambaryj.

Punktuališkai 5:06 prezidentui paduota tarifo permainos projektas, valdiškai vadinamas "Payne's projektas", patvirtinimui savo parašu.

Prezidentas pasirašė po projektu, paskui jį vice-prezidentas Sherman, kaipo senato pirmininkas, ir žemesniojo buto "Speaker'is" Cannon. Plunksna pavesta atminčiai atstovui Payne.

Prieš pasirašant prezidentui po projektu, jį apspito pietinių valstybių senatoriai, norėdami jį perkalbėti, kad nepasirašytų, kadangi tarifo projektas toms valstybėms labai neprielankus. Tečiaus prezidentas jų nepaklausė. O vienok dauguma tikėjosi, kad prezidentas nepasirašys.

Paskui prezidentas pasirašė po tarifo projektu, palytinčiu Philipinų salas ir 5:50 kapitolių apleido.

Paskui prezidentas visus tuos senatorius ir kongresmanus, kurie daug darbavosi muitų tarifo reikale, pakvietė Baltajan Butan.

Naujas muitų tarifas — tai republikonų partijos darbas pasiremiantis ne ant visuomenės gerovės, bet ant minėtos partijos noro. Nelaukta tokio tarifo, kuris netik padidina vidutiniškas ratas, bet dar leidžia ratas padidinti, prisiejus reikalui, ligi 25 nuošimčių. Visuomenė dabar supras, kas yra republikonų partija, ir laikui bėgant gal tai partijai prie pirmosios progos atsidėkos.

Neikuomet neapsives.

PHILADEPHIA, PA. Septynių metų Ben Cohen savo jaunesnei seserei patarė su juo atlošti komediją, butent jis norėjo but vyru, o seserei liepė but pačia. Paklusni mergaitė su tuo sutiko ir tuojaus, nutvėrus nuo kakalio gelžgalį, pramušė savo "vyrui" galvą, kad jis reikėjo net ligonbutin paimti. Mergaitė verkdama aiškino, kad ji norėjus nuduoti tikrą moterysčių sugyvenimą, kurios nuolatos pešasi, taigi ji dėlto ir "saviškį" apdaužius, kaip kadaisia jos motina tėvą... Vaikas-gi ligonbutyj iškilmingai apreiškė, kad savo gyvenime jau neveseęs moters, jei moterystėse viešpataujauti tokie santikiai.

Takahira atsisveikina.

WASHINGTON, D.C. Japonijos ambasadorius Jungtinėse Amer. Valstybėse, baronas Takahira, andai aplankęs Baltąjį Butą, kad atsisveikinti prezidentą Taft. Baronas Takahira pareikalauta Japonijon, idant tenai drauge su kitais savo krašto diplomatais atlikti prekybos ir plaukiojimo reviziją, kuri lytisi kitų viešpatysčių.

Pirmiau buvo paklydęs gandas, kad Japonija jo vieton atsiųsianti kitą ambasadorių, bet Takahira atsisveikindamas prisižadėjo dar sugrįšti Vašingtonan.

Taft ir Diaz.

WASHINGTON, D.C. Spalių 18 dieną El Pazo, Texas, susivažiuos pasimatyti du prezidentu, Jungtinių Amerikos Valstybių Taft ir Meksiko Diaz. Abudu susitiksią privatiškai, be nei kokio ceremonijalo ant pat sienos. Kam tasai pasimatymas reikalingas? Argi pridera prezidentui su kraugeriu Diaz susieiti ir matyties? Bet gal bus abudu vienokio sistemo viešpačiu.

"Juodoji ranka".

ST LOUIS, MO. "Juodosios rankos sąnariai pagriebę du vaiku Grace ir Alfonso Viviano ir nuo tėvų pareikalavę išpirkimo 25.000 dol. Tai-gi dabar policija krečia visus kampus beieškodama piktadarių. Areštuota J. Bocano, o Samuel Turrissi ieškoma, kadangi Viviano sako, jog tai jo esąs tasai visas darbas. Nerasta nė vaikai. "Juodoji ranka" Amerikoje taip prigijo, kad negalima jos ir išnaikinti.

Gazolino ekspliozija.

ST PAUL, MINN. Palei W. 30 gatvę keturių aukštų namuose ekspliodavęs gazolinas, kuris sunaikinęs visus namus ir nuo to sudegus arti stovinti policijos stotis. Gaisre ir griuvėsiuose be to pražuta 4 asmenų ir daug sužeista. O policija turėjus didžiausius nuostolius, nes sudegus galerija su kriminalistų fotografijomis, kurių buta net 20.000!

Prohibicija daro nuostolius.

WASHINGTON, D.C. Gildija turinti labai didelius nuostolius, ačių prohibicijonistų judėjimams. Uždarius išdo metų sąskaitas už spiritualijas šiemet mokesčių mažiau įplaukta ant 5.290.303 dol. nei pernai metais. Už alų ir kitus virintus gėralus įplaukta taippat mažiau ant 2.300.000 dol. Tatai valdžia turi tame dalyke ne menkus nuostolius.

Didelė nelaimė.

SPOKANE, WASH. Arti Coldwell, Wash. susidaužė du tramvaju, bėgančiu vieno prieš kitą per-kokį tai nesusipratimą. Abudu vagonu suteškėjo į šipulius 12 asm. užmušta, o 75 sužeista. Tuojaus pribuvo traukinis su daktarais ir visus sužeistus nugabeno į Spokane ligonbutį.

Nužudyta vice-konsulis.

NEW YORK. Kinijos konsulo biuran andai intėjo kinas Vong-Rov-Cheng, vienas viešbučio virėjas ir, susibaręs su vice-kosulu, pastarąjį keliais šuviais iš revolverio ant vietos nušovė. Vice-konsulis vadinosi Link Ving. Žmogžudis tuojaus areštuota. Rodos, kad jam stoka proto, jei jis sako, kad jis nuo vice-konsulo užpuolimo gynęsįs.

Darbininkų Reikalai.

Straikas užbaigta.

Fond du Lac, Wis. Akmenų skaldyklose, Marbleheade, straikavę darbininkai, italai, reikalaudami sau geresnės mokesties. Darbininkai savo teisių laikėsi, kad štai pas juos andai iš Milwaukee nukakęs Italijos valdžios agentas, vadinamas paprastai konsuliu ir straikerius prikalbinęs išnaujo pradėti darbus. Darbininkai jo paklausę ir straiką pertraukę. Kiba konsulį kompanija papirko, kad tuos avinus priversti dirbti. Tai tik nesąmonė klausyti tokio valdžios stupaiko ir save smaugti sunkiais darbais už menką mokestį.

Straikas pas... Gompersą.

Washington, D.C. Amerikos Federacijos Darbo prezidento Samueliaus Gomperso biure nori straikuoti raidžių rinkėjos ir stenografistės, nes Gompers nors nuduotai kovoja prieš kapitalistus, bet Federacijos biure taippat kvepia kapitalizmu ir darbininkams kaip reikiant nemokama algos. Mergaitės nori didesnės mokesties ir vasaros mete vieno mėnesio vakacijų su užmokestimi. Jos sako, jei Gompers su savo šeimyna išsigali trankyties Europoje su automobiliais, tenai gyventi pirmeiliniuose Paryžiaus viešbučiuose už Federacijos pinigus, tai ir joms reikalinga šioks toks atsilsis.

Naujas straikas.

Pittsburg, Pa. Vietiniai gatvių darbininkai, į kuriuos miesto valdžia neatkreipus visai savo domumo, staiga sustraikavo. Jie vaikščioja gatvėmis ir kalbina savo sandraugus, dirbančius dirbtuvėse ir prie tramvajų, straikuoti.

Allegheny paviete 15.000 italų darbininkų įkuria sau naują organizaciją.

Mieste minias policija iškirsto, taigi laukiama riaušių.

Straikas McKees Rocks.

Schoenville, kur randasi dirbtuvės "Pressed Steel Car Co. ir kur jau nuo senai straikuoja darbininkai, andai kompanija iš savo namelių išmetus laukan 48 straikerius su jų šeimynomis. Abelnai imant, kompanija su darbininkais apsieina labai brutališkai ir jai užtai gręsia pagieža: Taip atsitikus, kompanija pasikvietė daugiau policijos saugoti savastis. Straikerių skaitlius didinasi ir laukiama ko nepaprasto. Kompanija tuo tarpu nenusileidžia, net nenorinti su darbininkais turėti peretrakcijų. O straiklaužių kompanija niekur negauna.

Rusijos santikiai su Kinais ir su Japonija.

Ilgą laiką po japonų karo Rusijos santikiai su kinais sulyg Mandžurijos buvo neaiškųs. Prasidėjusios prieš keletą mėnesių derybos dėl Mandžurijos ir Charbino miesto tarp Rusijos ir Kinų pagaliaus liko užbaigtos. Pasibaigus deryboms, nesenai Peterburge apsilankė tam tikra Kinų atstovybė, kuri buvo priimta labai vaišiai ir garbingai. Tose derybose Kinai gavo viršų. Rusijai, išstumta japonų iš visų Mandžurijos stiprovių, priversta buvo taikyties su Kinais, kaip tik galima. Ir šiandien Rusijai Rytuose teliko tiktai šešėlis tos galybės ir įtekmės, kurią jį tenai turėjo prieš japonų karą. Dabar visą viršenybę ant Mandžurijos ir ant nutiestų ten Rusijos geležinkelių Rusija pripažino Kinams; tiktai palikta pilna laisvė tame krašte visų valstijų prekybai. Taigi išeina, kad iš japonų karo daug nandos ištrauks tie, kurie mokėjo gudriai šaipyties, kada Rusija savo vaikų krauju laistė Mandžurijos tyrumas. Tos šalįs tai yra Amerika, Anglija, Vokietija, Prancuzija ir kitos.

Be-to paskujis karas, rodos, bus paskutiniai užkėlęs nuo Rusijos Mandžurijos vartus. Rusų įsiveržimas Mandžurijon ir nežmoniškas jų ten apsiėjimas su gyventojais atidarė kiniečių akis. Jie per tą laiką permanė, kokie yra rusai kaimynai ir kaip su jais tur elgties toliaus, kad neatsikartotų daugiau tokios nelaimės. Kiniečiai dabar stengiasi kuotirščiausiai apsėsti visą Mandžuriją ir taip įsitaisyti, kad, reikalui atsitikus, galėtų klotingai gintiesi ir užpuolikams atsakyti taip-pat užpuolimu.

* * *

Rusija su Japonija po karo šiaip-taip susitaikė, ir paviršium santikiai tarp tų dviejų galybių išrodo, tartum, ir visiškai geri; bet nusikreipę abeji daro savo. Japonai stato visas jėgas, kad kuostipriausiai susirišus su Kinais; Rusija vėl stengiasi Kinus prie savęs patraukti... Juk ir ištikro Sibire rusams gali kartą tapti labai karšta, jei tik japonams pasiseks tvirtai susirišti su Kinais. O dabar jau labai į tai panašu. Jau joponai yra suėmę savo rankosna Kinų mokyklas: jie pristatė Kinuose daugybę mokyklų: japonų instruktoriai moko-lavina Kinų karumenę; Kinų sostinės Pekino universitete beveik visi profesoriai japonai. Daugybų jaunų kiniečių mokosi japonų universitete Tokioje. Gangreit visi telegrafistai Kinuose — japonai. Daugybė japonų valdininkauja Kinų valdžioje ir bankuose. Mandžurijos pietuose dabar beveik viską jau apėmę japonai.

Rusija dabar stengiasi susitaikyti su Kinais, nusileisdama, kiek tik galima, kad kaip-nors išardžius Kinų vienybę su japonais. Kinuose svarbų žodį tur dabar ir Vokietija, ir kaizeris Vilius galėtų gal šitame reikale kiek padėti Rusijai; bet vargu bau iš to kas išeis. Veikiausiai japonams pasiseks susimegzti su Kinais stipriausiu mazgu, nėsa jie ten seni kaimynai ir gentįs... O kada tatai įvyks, tai visa Europa turės rimtai skaityties su Azijos rytais.

Ar nebutų geriau?

Visi žinome, jog Kaune yra susidaręs komitetas rinkti aukas pastatymui mokyklos mųsų garsaus rašytojo, kun. A. Dambrausko vardu, bet žinomė, kokios ryšies mokykla manoma įsteigti. Ar bus tai paprasta pradinė mokykla su lietuviškos ir rusiškos kalbos išguldymu; ar — dvikliasė miesto mokykla, ar — keturliasė progimnazija, apie tai męs nežinome. Gal garbingas komitetas teiksis tą dalyką visuomenei paaiškinti. Kokios ryšies rengiamoji mokykla nebutų, jinai vis, žinoma, bus priežiuroje visokių direkcijų ir rusų švietimo ministerijos, nuo kurios priklausys išguldomųjų dalykų pakraipa ir viešpataujanti mokykloje dvasia. Nelaimingoms aplinkybėms virtus, gali toje mokykloje užviešpatauti tokia pakraipa, kad toji mokykla netik nedarytų garbės mųsų tautos mylėtojo, kun. Al. Dambrausko vardui, bet tąjį vardą niekintų, žemintų. Tokiose aplinkybėse, žinoma, ir pats mųsų garbus rašytojas nenorėtų, kad toji mokykla nešiotų jo vardą. Taigi tegul viršui paminėtas komitetas apsvarsto tą klausimą iš visų pusių ir tada gal atras geresnį paminklą mųsų garbaus dainiaus jubilėjui pagarbinti. Ir taip, duokime, ar negeriau butų vieton steigti mokyklą, surinktus pinigus padėti atsakomoje vietoje ir iš nuošimčių užlaikyti nuolatinį mokytoją lietuvių kalbos prie kokios nors gimnazijos arba mokytojų seminarijos? Jaigu pinigų butų surinkta taip mažai, kad iš nuošimčių nebutų galima užlaikyti mokytoją prie gimnazijos, tai gal tos sumos užtektų kokiai vienai arba dviem stipendijom prie kokio nors universiteto gabiems lietuviams jaunikaičiams, einantiems specijališkai filologijos mokslus? Iš lietuvių tautai butų didesnė nauda, nekaip iš pradinės mokyklos. Pradinė mokykla butų naudinga tiesiok vieniems tik Kauno miestelėnams, o gimnazijos mokytojas arba filologas tarnautų platesnei Lietuvos visuomenei ir augštesniame laipsnyje. Ir mųsų gal garbaus jubiliato, kurs per 25 metus švietė mums savo aukštu mokslu, butų atsakomesnis pagarbinimas, nes tos stipendijos padarytų kun. Al. Dambrauską n. kaipo amžinu, nemirštančiu mokytoju ir tyrinėtoju lietuviškos kalbos, lietuviškos rašliavos ir apskritai filologijos — dalykų, kuriais jubiliatas labiausia mėgsta užsiiminėti.

Jaigu komitetas jau nupirko žemę ir namus mokyklai, tai, mano nuomone, atsakomiausia kun. Al. Dambrausko vardo mokykla butų mokytojų seminarija. Tečiaus, jei jos negalima butų įsteigti, tai butų geriausia tuos namus atiduoti "Saulės" valdybai mokytojų kursams tuose namuose įtaisyti, nes mokytojų Lietuvai butinai reikia.

Meldžiu ir kitus laikraščius tą straipsnį perspauzdinti ir prisidėti prie to svarbaus klausimo, išreiškiant savo nuomonę.

Kun. N. J. Petkus.

KUNIŠKAS TVIRTUMAS.

Tankiai užduodama sau klausimą kodėl kai-kurie žmonės jaučiasi visą laiką blogai, kuomet kiti atsispiria prieš visas ligas. Vienok šitas apsireiškimas yra lengvai išaiškinamas, butent, kad kiekvienas kunas, esąs visuomet pilname tvirtume, atsispirs visuomet prieš paprąstąsias ligas. Todėl, kuomet tik pajausi jiegų nusilpnėjimą, tuojau vartok Trinerio Amerikoniškąjį Eliksyrą Karčiojo Vyno, ir vartok jį tol, kol tavo organizmas atgaus pilną jiegą. Šitas vaistas veikia tiesais ant gromuliavimo organų ir sutvirtina juos taip, kad jie priima ir sunaudoja kiekvieną maistą. Jeigu tavo apetitas ne tokis kaip visada, ir jeigu tu nusilpęs, greitai pavargsti, sunku pavalgius, turi galvos skaudėjimą, žarnų išputimą ar užkietėjimą vidurių, tuojau vartok Amerikoniškąji Eliksyrą Karčiojo Vyno. Jisai tuojau tau pagelbės ir apsaugos tave nuo visokių ligų. Gaunamas aptiekose. Jos. Triner, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Paskolinimo ir Budavojimo Dr-stė Keistuto No. 1, Rugpiučio 12 d. 1909 m. pradės pardavinėti naujas akcijas 33 Serijos. Užprašo visus norinčius prisirašyti be skiriaus ir lyties. Mitingai atsibuna kas ketvergas 8 val. vakare salėje L. Ažuko po No. 3301 Auburn Ave.

K. F. Pocius, Sekr.
938-33rd St.

Savaitinis Kalendorius

Rugpiutis 1909.

12 k. Klaros panos.
13 p. Ipolito ir Kazijano.
14 s. Euzebijaus išpaž.
15 N. DANGUN ĖM. P. M.
16 p. Roko išpaž.
17 u. Mamerto vysk.
18 s. Jackaus išpaž.

REDAKCIJOS PATEMIJIMAI.

Ant Ellis Island pasiauba tarp ateivių vis didesnė. Kas savaitė į Europą grąžinama 600–700 ateivių. Prekybos ir darbo departamento ministeris Nagel andai tą salą aplankęs ir visur atradęs k o p u i k i a u s i ą tvarką. Beto, ministeris Nagel dar sakęs, kad imigracijos viršininkas Williams neperdaug aštrai pildąs imigracijos įstatus, o juos butų tegalima dar aštresnėj formoj perstatyti, kad neįsileidus "negeistinų" ateivių. Nagel dar pastebėjęs, kad jam nebutų siunčiama tame dalyke nei skundai nei prašymai, nes liksią be pasekmių.

* * *

Taigi Europos išeiviams apskelbta karas visoj to žodžio prasmėj. Karas nenumaldaujamas ir neatmainomas. Tie išeiviai, kurie pirmiau amerikonais sveikinta, dabar Amerikon neįleidžiama ir nėra jiems vietos. Tukstančiai atgal į Europą grąžinama. Nėra niekam malonės ir pasigailėjimo. Vašingtono tėvynė nustojo but prieglauda tiems, kurie velka sunkiausius jungus ir pančius kitose viešpatystėse. Šalin ateivystė! — tai balsas Amerikos valdininkų.

* * *

Išeiviams smugis neapsakomai didis ir skaudus. Tasai smugis paliečia ir mųs brolius lietuvius. Bet nėra to blogo — kaip skamba patarlė — kad neišeitų ant gero. Nors Amerikoje nunai didelis vargas darbininkams, kas plačiai rašoma ir laikraščiuose, bet musiškiai broliai urmu apleidžia savo ukes, savo tėvynę ir keliauja užmarin, tikėdamos atrasti sau laimę. Lietuvoje tuo tarpu gyventojai mažinasi, dirvos apleistos, anas tenai užima svetimtaučiai. Rusijos valdžia tatai gerisi lietuvių išeivyste, nes juo mažiau Lietuvoje bus lietuvių, tuo geriau jai pasiseks tas kraštas rusifikuoti. Lietuviai išeiviai Amerikoje nesutvers Lietuvos, o tikrajai Lietuvai visuomet gręsia pavojus. Tatai iš dalies ir gerai, kad Amerikoje ateivystė sulaikoma, nes Lietuva bėgyj kelių metų butų apgyventa svetimtaučiais, Lietuvos vardas pranyktų, kaip burbulas vandenyj.

* * *

Ar-gi mums dar neaišku, kad Lietuvos ukininkai vasaros mete neturi rankų darbams laukuose. Visi samdininkai, visi ukininkaičiai, o paskui juos mergaitės palieka savo tėviškę ir nešinasi Amerikon. Lietuva likus be rankų. Žemė prigulinčiai neišdirbta, vaisių neišduoda. Gema vargas, skurdas. Nesakoma jau apie tuos, kurie Liotuvoj neturi kur galvos priglausti ir keliauja į Ameriką, bet kalbama apie tuos, kurie tenai turi visko pilnai, sočiai, vienok tėvų palikimus parduoda arba kam paveda ir eina laimės ieškotų ir tankių tankiausia vieton tos laimės, atranda sau kur kasyklose kapus, arba velka didžiausią skurdą. Kuomet taigi Amerika prieš imigrantus bus uždaryta, gal tuokart ir lietuviai savo tėvynėje stropiau imsis už darbo, kad savo tėvynę suvienytomis jėgomis atgaivinti ir priruošti busimai kartai laisvas dienas. Tai dėlto tik dabartės blogas tegali išeiti mums ant gero.

* * *

Ispanijoj revoliucija pasibaigus. Kaip skamba telegramai, karumenė visokius maištus tenai nuslopinus. Maištų vadai sušaudyta be teismo ir pasibaigęs pirmasis tos Ispanijos tragedijos aktas. Kas tomis dienomis Ispanijoje buvo, negalima dar pavadinti revoliucija, nes tai buvo pirmas tautos neužsiganėdinimo žingsnis. Tai tik pradžia revoliucijos. Dabar-gi išlietas kraujas turės pagimdyti tikrą revoliuciją; nors maištai nuslopinti, bet slapta agitacija bus sudvejota ir augs sparčiau. O tuokart sostas ant savo pamatų nepastovės, kuomet kils nauji žmonių judėjimai. Galima tvirtinti, kad dabartinio karaliaus Alfonso dinastija visai trumpaamžė. Ir atsitikimų ateitis nenumaldaujama.

* * *

Karalius nelaimingiausias žmogus pasaulyj. Liaudis savo sieloje jo neapkenčia, bet prieš jį stoti, truksta liaudžiai sumanumo. Anarchistai jam neduoda ramybės, persekioja jį ant kiekvieno žingsnio ir tasai karalius, ar caras, sultanas arba kitas koksai, nuolatos turi laukti sau netikėtos mirties. Ar valgant ar miegant tikėties mirties — tai tik nelaimingas buvis, o vienok tie valdovai myli didžiuoties ir žmonių norui nenori pasiduoti. Mat, jie paties Dievo paskirti milijonais valdininkauti. Nelaimingi užtai-gi jie, laikydami save nepaliečiamomis žemės dievystėmis; o kad tuo tarpu jie nieko neverti, visų neapkenčiami ir persekiojami.

* * *

Po ilgų bedarbių antgalo sulaukėme .. straikų laiko. Taigi nauja bedarbė ir dar tuo aršesnė, kad paskui save tempia liudnas pasekmes, kas aršiausia nekaltą žmonių kraujo išliejimą ir kitokius kruvinus susirėmimus, už ką visuomet savo kailiu atsako vargšas darbininkas. Iš visų krašto pusių gaunama žinios apie didelius straikus. Galima tarp kitko paminėti siuvėjų straiką New Yorke, kur nedirba tuo tarpu 30.000 darbininkų. Štai Chicagoj rengiama straikai tramvajų motormanų ir konduktorių. O gali but labai milžiniškas straikas, kuris netik užkenktų kovojantiems, bet viso miesto prekybai ir pramonei. Liudna darbininko ateitis. Prisiartįs žiema, nebus ko valgyti vasarą nedirbus.

* * *

Prusų Lietuvoj nesenai numiręs dr. Vilius Bruožis, ukininko sunus, gimęs 1843 m. Velionis medicinos mokslus išėjęs Karaliaučiaus universitete ir buvęs labai gabus gydytojas. Jis buvęs geras lietuvis, lietuvių teises visuomet gynęs ir kiek galėdamas prilaikydavęs ligi 1898 m. "Varpą" ir "Ukininką", apmokėdamas Manderodei dalį spaudos lėšų.

* * *

Lietuvos inteligentija, kaip tai daktarai, inžinieriai ir kiti, nelabai mylį baigius mokslus apsigyventi savo prigimtame krašte, bet apleidę savo šalį trankos po svetimus miestus. Tas senai žinoma. Pastaraisais laikais dar patirta, kad vienas lietuvis, d-ras Vaičiuška, pakliuvęs net Persijoje, prie kazokų vado pulkininko Liachovo. Dr. Vaičiuška paeinąs nuo Veliuonos. Jau kelinti metai kaip jisai išvykęs, nei giminės nežinančios kur. Kad štai jo prisijungta prie Liachovo. Regis jis ar sukazokėjo, ar supersėjo, jei atsižadėjęs savo krašto ir giminių. Nei vienos tautos sąnariai panašiai nepasielgia.

* * *

Amerikon sugrįžęs mųsų dainius kompozitorius Mikas Petrauskas. Jis aplankęs Šveicariją ir dar mokinęsįs Paryžiaus konservatorijoje. M. Petrauskas žadąs aplankyti visas didesnes Amerikos lietuvių nausiedijas, kur parengsiąs koncertus.

* * *

Scrantono, Pa. vietiniame teisme Liepos 19 d. pasibaigę parapijonų balsavimai lietuviškos bažnyčios ir visos bažnyčios savasties klausime, butent, kam turi pasilikti bažnyčia ir visas turtas, ar vyskupui, ar parapijai. Balsavimo pasekmių buta: vyskupas gavo 637 balsus, o parapijos komitetas 583 balsus. Taigi pasirodo, kad bažnyčia ir turtas tenka vyskupui, arba aiškiau sakant vyskupijos savastimi.

Laiškas iš Lietuvos.

DABRAVOLĖ.

(Naum. ap., Suv. gub.).

Mųsų valsčius yra vienas iš tamsiausių Lietuvos užkampių. Visas išrėžytas miškais ir upeliais, kalnais ir pelkėmis, o jisai ilgus laikus buvo atitolintas dagi nuo vienatinio židinio, kame mųsų žmogus galėdavo rasti kibirkštėlę šviesos,—dagi nuo bažnyčios*). Didesneji valsčiaus dalis iki nesenai prigulėjo prie Zapyškio parapijos, dvi myli atstu; tiktai menka dalis priguli prie Panemunės, bet ir tai neperarti, o ir čia reikia baladoties per kalnus ir miškus. Paleidimų, tvanų ir pusnių laikais didžiausioji mųsų valsčiaus dalis sėdėdavo šventomis dienomis namie ir rukydavo pypkes arba miegodavo. Mokyklos žmoniškos taip-pat nebuvo ir ikišiol nėra. Pirmiau mokykla buvo Mikytų kaime įsamdyta, ties Vilkija, pas tokį prusą. Bet čion atsitiko mokytojui nusidėti su pruso pačia ir su viena dukterų, tai mokyklą iškėlė į Paryžių (kaimelis miškuose), kame netoliese nuo senų-senovės stovi garsinga žydo Abromo karčiama. Paryžius—tai visų aplinkinių girios vagių ir slaptų medžiotojų prieglauda. Keliauja per čion ir stambesnių žuvų: kontrabandistų ir arkliavagių. Slaptoje Abromo padermės izraelito smuklėje dauguma tų pramonininkų naktimis laiko savo posėdžius ir kelia pramogas. Paryžiaus žydas per visą naktį negesina žiburio. Išlindęs iš miško kiekvienas ir tamsiausioje naktyje, jei tik laikysis spinksančio smuklėje, kaip vilko akies, žiburėlio, visuomet atras, ko ieško. Dažniausia nakties paukščiai tik to žiburėlio ir teieško, kada kitus pavojingus savo žygius atlieka. Tai-gi čia-jau prie šitos šviesos versmės mųsų valsčius dabar pasistatė mokyklą. Mokytojum pas mus yra daug metų tulas Vaičiunas, vyras ką-tik jau šeriais neap žėlęs, kaip šernas. Nežinia, kada jis mokina, kada ilsisi. Kartais vidudienį visos durįs užrakintos. Žiurint per langą, matyti sutupusios vištos mokyklos ant stalų, asla priderkta, pritaršyta šiaudų. Pristatytos ant langų eilės bonkų nuo alaus ir degtinės iškalbingai liudija apie mokytojaus palinkimus. Pereitą žiemą buvo pradėję susirinkti po 5–6 vaikų iš aplinkinių pamiškių, bet, kad mokytojaus dažniausia nesulaukdavo ateinant mokyklon, o vėl mokykla nekurenta—šalta, tai ir paliovė lankęsi.

Mųsų valsčiuje tiktai keletas yra stambesnių, stipresnių ukininkų, o kiti visi mažlaukiai daržininkai, lindo kur pamiškyje samanose ir skęsta smiltyse. Laukai dažniausia labai prasti. Vyriausias gyventojų pramitimo šaltinis — tai miškas. Čia nuo senų-senovės buvo dideli karališki miškai, o ir dabar jų yra apsčiai likę neiškirstų. Bekirsdami, berėžydami pelnui, mųsų šilininkai daugybes miško ir pavagia. Bet dabar užėjo sunkios dienos ant miško vagių. Atėjo toksai nelabas miškininko pagelbininkas, kad pradėjo labai gaudyti vagilius ir dėti dideles pabaudas. Kitam ir iš savos bakužėlės reikės išsikraustyti.

Taigi mųsų valsčiuje didis vargas ir tamsybė. Nedyvai todėlei, jei geri žvejai šitokiame drumzliname vandenyje gražios žuvies prisigaudo. Garsingi kitą-kart čion buvo bryliai Daukšai, kurių vienas dagi buvo pramintas "Pilvu", nėsa buvo baisiai nusipenėjęs — pilvas kuone žeme vilkdavosi. Pilvas išpradžių buvo vaitu, o paskui teisėju — Lekečiuose. Iš nieko buvo įgijęs didžius turtus, bet jam mirus, vaikai viską prašvilpino ir patįs kažin kur išprapuolė. Nuo to laiko perėjo daug metų. Daukšai išnyko, o jų vieton atsirado naujų plėšikų ir kraujagerių. Tarp tų pirmutinė vieta, be abejojimo, priguli dabartiniam mųsų vaitui Bojanauckui. Tas jau nei ne iščion kilęs, atsibastęs iš kažin kokio Mozurijos užkampio, biaurus lenkas, lietuvių neprietelius. Jau nemaža poperos yra sudarkyta, beskelbiant to latro darbus platesnei visuomenei. Rašė apie jį "Vilniaus Žinios", raše "L. Ukininkas", rašė "Vienybė Lietuvninkų", o jam vis tiek... Jis, lyg ta degloji, maukia sau per purvyną ir gana, kad tik priėdęs ir atsigėręs. Per revoliuciją tas vyras buvo partraukęs ant valsčiaus kazokus, ir daugelis nekaltų žmonių buvo suimta ir sumesta kalėjiman; kiti da ir šiandie tebekirmyja, o visai nekaltai. Jis pristatė papirktus (iš tamsių žmonių) liudininkus, kurie parodė, buk vaito kaltinamieji užpuolė raštinę, išplėšė pinigus ir sudegino dokumentus. O pasirodo, kad tai jis pats su tais savo liudininkais išplėšė kasą ir sunaikino kasos knygas ir kitus dokumentus; o kad jo valdžia nebėdavotų, tai jis ant nekaltų tamsių žmogučių bėdą suvertė, o ir juos į kalėjimą sukišo; o valsčius turėjo pinigus kason išnaujo sudėti. Ta žmogysta valsčiui taip įgriso, kad jau žmonės nei nežino, kaip čia apsivertus, kad tik jo išsibodėjus. Bet, kitą vertus, bijo, kad jis vėl ko neprasimanytų, kad vėl nekaltų žmonių į kalėjimus nesugrustų. Bėda, kad mųsų valsčius netur savo gerai apšviestų žmonių. Turime čia kelis tokius pusmokslius jaunikaičius, bet kad ir tie visiškai ištvirkę. Yra čia Šėtijų kaime tokie Blažiukai, neva studentai, o kad išvien eina su lietuvių prispaudėjais. Juk tai iš tų pačių Blažių vienas Marijampolėje badė Švenčiausią ir šaudė į šventus paveikslus. Tai ką dora gali iš tokių norėti! Yra da čia toks Maurušaitukas Jonukas, mažumą apsišvietęs, bet kad visai be idėjos: jam tik su poneliais arbatėlę gerti, medžioti — tai ir visa jo inteligentija. Yra dar Seniunų daktaras ir kunigas, Guogų du kunigu, bet kad jie namie nebuva ir netur jokios įtekmės savo valsčiuje. Dabar apspitę valsčių įvairi lenkai ir žydai — ir siurbia žmonių prakaitą, neduodami žmonėms nei pasijudinti.

Liekaitis.

*) Dabar jau Lekečiuose yra įsteigta bažnyčia ir parapija.

Trečioji Dailės Paroda.

Birželio 1 d. š. m. Vilniuje užsidarė Trečioji Lietuvių Dailės Paroda. Štai ką rašo apie tą parodą ir pirmasias S. D. "Lietuvos Žiniose."

Pirmoji lietuvių dailės paroda (1906—1907 m.) mųsų visuomenei buvo tai lyg kokia tautiška šventė: seni-jauni, šviesuoliai ir prasčiokai bėgo jon pasigėrėti, pasidžiaugti nauju lietuvių kulturiško gyvenimo apsireiškimu. Viskas tiko; vos drįso atskirti vertesnius veikalus nuo menkesnių. Kas gi apie lietuvius besakyti, jei ir kitataučiai buvo nustebę: nenorėjo savo akimis tikėti, matydami „litvo manų" kulturą naujon šakon išsiplečiant. Džiaugsmui nebuvo galo. Dailininkai virto kuone mylimiausiais visuomenės vaikais.

Atėjo ir antroji paroda (1908), labiau parinkta, kur už aną vertesnė! Gėrėjimos buvo nemažiau, negu pirmąja. Iš Vilniaus nuvežta Kaunan; norėta kuone visai Lietuvai jįjė parodyti. Tečiau jau nebesitenkinta vien gėrėjimos: pradėta statyti dailininkams įvairųs reikalavimai, daryti priekaišai. Kilo ginčai tarp žiurėtojų, spaudoje. Bet tai nebuvo rimtos kritikos balsai, o tiktai vienų ar kitų visuomenės srovių reikalavimai. Kiekviena srovė norėjo prie savęs dailininkus prisiglausti; purtosi, jog šie jos neatsižiuri. Viešpataujančiųjų srovių skersai jau pradedama į mųsų dailę žiurėti.

Pagalios trečioji paroda (š. m. Birželio 1 d. užsidarius)... vos-vos bebuvo lankoma. Ne kas apie ją tekalbama. Dar mažiau—rašoma.

Kas gi pasidarė? Rasit, šį kartą mųsų dailininkai, kaip sakoma, „balon įklimpę"? Taigi kad ne, tik prisižiurėkim.

Čiurlianis. Sonetas. Augšti stulpai, iškeltieji takai, rituliai, ežerai. Zvaigždės. Žmonių šešėliai. Keistos spalvos, nesuprantami paveikslai: tyčiojimos iš sveiko proto! Girdėti kalbant: nieko nesuprantu. Ir nereikia: eikite žiurėt Leščinskio ir Jaroševičiaus, bent nenuvargsit! Čionai gi-šalin manymas! Lyg kokia tai galinga spėka traukia prie tų pilkųjų remelių... Lyg visa salė kur-tai toli nusitraukus; vos girdimi balsai. Išnyksta spalvos, ir patįs paveikslai. Belieka.... muzika. Lyg nedrąsųs akordai paskrieja pirmieji balsai... bet jau širdies styga užgauta. Liudna. Vienas. Aplinkui—tuščia. Vis dreba užgautoji styga. Vis dreba. Jau dviesie. Pasaka. Meilės balsai. Bet jau girdėti ir kovos ragai. Priešas—galingas, garbę ir duones neša jam visi. Mųsų gi spėkos—Pasaka... Pasaka — meilė. Pasaka — skausmas, Pasaka — svilksnis. Nuverstas stabas. Jura-marė nustebusi—nusgandusi augštyn pašoko laivelis vos-vos tematomas. Bet Pasaka—galinga: didžiojo nepermaldaujamojo Rex'o mylimiausis vaikas... Augštosios giesmės balsai ramina drebančią širdies stygą.

Peterburge dailės kritikai, sako, nedovanoję Čiurlianiui nei vieno briežio, muzikai muziku jo nepripažinę. Nėsu skaitęs tų kritikų (rasit tai jos padrąsino mųsų "kritikus" apie Čiurlianį... tylėti?), bet jaigu jose, kaip ir plačioje publikoje, svarbiu jam užmetimu yra "nesuprantu", leiskite man—nei kritikui nei muzikui—g i r d ė t i jojo "sonatose", "fantazijoj", "pasakoj", rex'e" pagalios tą, ko jie girdėti...nenorėjo, kad rasit ir neišgirdau to, ką girdėjo pats Čiurlianis ar kiti klausytojai... kas sau.

Stabrauskas. Net "Vilenskij Viestnik" už techniką lenką pagyrė—fantastiškai ar stiliškai apsirėdžiusiųjų ponų ir ponių portretai, rodos, nevien tik dekoracijos tikslams tarnauja, lyg surišti su senesniu ir... Daug silpnesniu veikalu. "Kunigaikštytė Laimė." "Baltoji naktis Finlendijoj..." Apie ką užsisvajojusi mergaitė šiąją grąžiąją naktį? Bet tik ne auksaplaukė "Laimė" vilioja ją ištolo, o rasit dar nematomoji "Mirties šmėkla" jau apima ją bespėkiu ramumu? Nežinau kaip kitiems, bet man "Mirties šmėkloje" viskas tiktų, kad tik ne pati taip a i š k i šmėkla.

Žmuidzinavičius, matyt, užsiėmęs rimtais studijais, neišstatė nei vieno didesnio darbo, vien bandymus išreikšti gautuosius kelionėse po Europą ir Ameriką įspudžius ("Paskutiniai spinduliai", "Šveicarijoje" ir kiti). Nevisai naturališku išrodo jo miegantysis vaikas ("Užmigo"). Nei Staneika nei Varnas parodai nieko nedavė. Kalpokas, kurio pernykščių berželių vienodumas nerimasčiu pripildė nevieną jo talento mylėtoją, šiemet savo pioviku turbut išblaškė visas abejones: daug, daug dar męs iš jo sulauksim. Jaroševičius, Leščinskas... Leščinskas pasirodo turįs savo mylėtojus, prie kurių tečiau savęs aš nepriskaitysiu: jau jaigu gausiu nuo "Šviesos" pipirų (žiur. jos pernykštį straipsnį), tai kartu su parodos komitetu, kuris nei nuo vieno Leščinsko paveikslo nenuėmė fotografijos ir nenudžiugino "Šviesininkų" Piaseckiu.

Šiaip geresniu už kitus jo veikalus bene bus "Senas dvaras Žemaičiuose".

Skulpturoje lygšiol "pirmuoju" vis eina P. Rimša. Teisybė, "gana to jungo" nesmagų daro įspudį pernykščio "Artojo" priminimų ir tepatraukia ("Vilenskij Viestnik" gi, žinoma, šelsta!) savo vardu, užtat metalinės inkrustacijos ("Sidabrinė naktis", "Ménesiena", "Jaunas", "Golgota") parodo, kiek jis prišakyn yra nužengęs, sulyginus su pernykščiu "Saulėtekiu". Idėmus yra pasemtasai iš Lietuvos giliosios senovės Zikaro darbas "Išgelbėk mus". Katalioge pažymėtojo Uliansko "Višinsko paminklo projekto" neradau, jo gi ir Šileikos etiuda reikalauja žinovo kritikos.

Tautiškame skyriuje, be J. Rimšos ir Virbickio piovamųjų darbelių, ypač dailių Rimšos ornametinių, be margų žiurstų, juostų ir t. t., akreipė į save akį margučiai. Šiaip šis skyrius, rasit nevienam malonesnis už naująją dailę, kaip ir galima buvo laukti, rodos nesiplėtoja.

Trumpai perbėgau visą parodą. Gal ir nėsu skaitytojų įsitikinęs, bet pats tvirtai prisilaikau nuomonės, jog trečioji dailės paroda, sulyginus su pirmomdviem, parodžiusi neabejotiną jos plėtojimosi. Taigi sunku ir suprasti kuone visuotinas apie ją tylėjimas. O rasit permačiusios, jog dailė ir dailininkai, bent savo jaunystės dienose, sunkai įkinkamos politikon, viešpataujančios pas mus srovės laikinai ranka ant jos numojo? Kaip tai butų gera, kad greta „Kelio į dangų" ir „Golgotos" nebutų „Gana to jungo!"

Nauja žydų valstybė.

Turtingas Nau-Yorko bankierius žydas Jokubas Siff'as važinėjąs dabar po Europą, ragindamas žydus įsikurti sau valstybę Mesopotamijoje, tarp Eufrato ir Tigro upių; tasai kraštas priklauso dabar Turkijai. Bet Turkų vyriausybė tinkanti atiduoti jį žydams ir duoti jiems gryniausią autonomiją. Apie tai jau esą kalbėtasi su Achmed-Riza, Turkų parlamento pirmininku, o jo su Turkų vyriausybe. Tą sumanymą užjaučiąs sijonistų vadas Izraelis Zangvillis, o didžiausia žydų kolonizacijos draugija "Ica", kuriai baronas Hiršas užrašęs 45 milijonus dolerių, pasiuntusi jau specijalistus ištirtų Mesopotamijos krašto. Sako, kad sąlygos esančios pavirkiausios, žemė tinkamiausia, tik pirma reiksią ji sudrėgninti. Siff'as tikįsįs sugabenti Mesopotamijon 5–6 milijonus žydų, daugiausia, žinoma, iš Rusijos.

Kibirkštėlės.

Ispanijos karalius Alfonsas privalo sau įsitaisyti aeroplaną netikėtam reikalui. Atsargų žmogelį ir Dievas sergsti.

*

Statistikas tvirtina, kad miestas Chicago 1941 metais turės daugiau penkių milijonų gyventojų. Skaitlinės yra kantrios, bet statistiko fantazija — tai nepaprasta.

*

Kolumbijos prezidentas žinojo ką darąs, pasitraukdamas iš savo valdvietės. Pasiėmė sau 20.000.000 valdžios pinigų ir išvažiavo.

*

Per prezidento rinkimus Meksike piliečiai šaukia: "Šalin Diaz!" Išto geriausia suprantama, kaip jis tenai reikalingas.

*

Ispanijos rezervistai labai prastai elgiasi, nenorėdami kauties su maurais. Juk vis viena: ar kuris jų kulipką kakton gaus nuo mauro, ar nuo savo tautiečio kareivio.

*

Chicagos universiteto vienas profesorių išsireiškė, kad laukinių tautų vaikai geriau išauklėti, nei, abelnai imant, amerikonų vaikai. Bet norėtumėm žinoti, kas Amerikos vaikus mokina? Ar ne tas pat profesorius?

*

New Yorkas turi 1.800 fotografistų. Netrukus ateis tokie laikai, kad tenai fotografistai vieni kitus fotografuos.

UŽSIRAŠYKITE "KATALIKĄ"

S. L. R. K. A. REIKALUOSE.

VYRIAUSYBE 85 KUOPOS SUSIV. L. R. KATALIKU AMERIKOJE.

St. Anučauskis — Prz.
1641 W. 46 St.
Aug. Saldukas — Sekr.
4715 S. Wood St.
St. Marcinkevičia — Kasier.
1643 W. 46 St.

VYRIAUSYBE 15 KUOPOS SUSIV. L. R. K. A. CHICAGO, ILL.

Jul. Dychaviče — Prez.
882 — 32-nd St.
Iz. Nausieda — Kasier.
917 — 33-rd St.
Kaz. Lamsargis — Sekr.
4735 S. Hermitage ave.

Jau taisoma jungas.

"Draugo" 3-me numeryje atrandame SLRKA. prezidento, kun. S. Pautieniaus, "Draugo" redakcijai laišką, kuris aiškiai charakterizuoja lietuvių katalikų organizacijos padėjimą. Kun. Pautienius štai ką rašo:

Girardville, Pa., Rugpiučio 2, 1909. "Draugo" Redakcijai.

Gerbiami Tautiečiai!

SLRKA. centro komitetas savo susirinkime Wilkes-Barre, Pa., 28 d. liepos nutarė paimti Jusu garbaus laikraščio 120 egzemploriu visu Susivienijimo kuopu sekretoriams po vieną. Dabar visi mato, kad be organo negalima susižinoti kuopoms su centro vyriausybe. Todel meldžiu pagarsinti savo laikraštyje centro komiteto adresus.

Meldžiu teip-pat patalpinti skaitlines, parodytas pp. Vieraičio ir Stankevičiaus apie Susivienijimo nariu skaičiu. Iš apyskaitos pasirodo, kad sekretoriaus ir knygu peržiuretoju skaitlines mažai ką tarp saves skiriasi. Todel ir "Žvaigždės" sąskaitas reikia užmokėti pilnai.

Kun. S. Pautienius,
SLRKA. prezidentas.

Laiškas aiškus, nėra kalbos. Diktatura Susivienijiman jau įvedama. To paties Centro valdybos sąnariai Clevelando seime nenorėjo Susivienijimui organo ir balsavo prieš organo paskyrimą, bet nunai toji valdyba suvažiuoja ir sauvališkai nutaria paimti "Draugo" 120 egzempliorių ir juos kas savaitė siuntinėti kuopų sekretoriams.

Tatai aišku dabar, kad Susivienijimui naujas jungas taisoma. Vienas jungas šeip taip nusibodėta, nusikratyta, kad štai dabar kitas ant organizacijos užvelkama ir vis daroma be sąnarių žinios. 120 "Draugo" egzempliorių — į metus jau 240 dolerių. Atsako išdas, liepiant prezidentui.

Nedovanotinas tat dalykas, kad Centro valdyba taip sauvaliautų ir laužytų seimo nutarimus.

Jau tik seniau buvo permatoma, kad seimas labai sukly do, nepaskirdamas Susivienijimui organo, be kurio organizacija negali gyvuoti. Bet podraug atjausta, kad Susivienimui bus antmesta naujas laikraštpalaikis. Ir tame dalyke neapsirikta. Seime nutarta neimti jokio organo dėlto, idant butų pasekmingiau "Draugą" visiems sąnariams įbrukti. Centro komitetas nunai priverstinai "Draugą" užsakė tik kuopų sekretoriams imti, o paskui tas pats komitetas lieps visiems sąnariams imti "Draugą" ir už viską atsakys Susivienijimo išdas. Ir nėra abejonės, kad taip stosis. Juk prezidentui ne sunku parašyti "manifestas" ir viskas turi but išpildoma.

Lietuviai katalikai kol kas kantrųs, bet toksai Centro valdybos pasielgimas jiems sutrumpįs kantrybę ir jie urmu pareikalaus atsakymo už tokius Centro valdybos darbus ir darbelius. Tegul tik sveika valdyba nepameta tos biurokratiškos metodos, o tuokart netikėtai išvys sau pasekmes, apie kurias nei sapnuote nesapnavo.

Kun. Pautienius be to rašo, kad "Draugo" redakcija "patalpintų" knygų peržiurėjimo komiteto raportą. Tenai parodyta tik kiekvienos kuopos sąnarių skaitlius. Tasai sąnarių skaitlius pas Centro valdybą vadinasi knygų peržiurėjimas. Koks-gi tasai yra knygų peržiurėjimas, jei tik kuopų sąnarių skaitlius raporte pažymėta? Ir kun. Pautienius dėlei to sako, kad "Žvaigždei" sąskaitas reikia užmokėti, nors sąnarių skaitlius daug nesutinka su Centro sekretoriaus paduotu skaitlium. Užmokėti — lengva pasakyti ir bus užmokėta, nes taip nori kun. Pautienius, bet už ką pinigai mokėti, jei knygos neperžiurėtos?! Juk toksai pat raportas ir seime galėjo but sutaisytas į pusvalandį, bet seimas nutarė sekretoriaus knygas perkresti iš padugnių. Ištirti ištisų metų kiekviename mėnesyje pilnų sąnarių skaitlių ir pagal tą skaitlių spręsti, kiek jiems buvo siunčiama "Žv." egzempliorių ir tik tada patirti, kiek reikia "Žv." primokėti, arba dar ir atgal pervirš įmokėtų pareikalauti.

Dabar ve kaip "išmintingai" knygos peržiurėta, kad reikia net parausti iš Centro valdybos tokio atkaklumo! Ir dar liepiama "Žv." likusius pinigus išmokėti!

Mokėkite sveiki, išde pinigų netruksta, bet atsiminkite, kad visuomenė reikalauja kitokio knygų peržiurėjimo raporto. Supraskite nors kartą, kas jums suteikė tokią valdžią, jei norite sauvaliauti! Antmetate Susivienijimui kuopų nesiklausę "Draugą" ir veltui eikvojate organizacijos turtą. Taisote naują organizacijai jungą, bet dar sunkesnį už pirmbuvusį.

Lietuviai katalikai, ar ilgai duositės panašiai išnaudoti, ar ilgai taip vergausite?

Kuopos, apsidairykite, nes Susivienijimas vėl atsiradęs pavojuje!

M. Kadzievskis,
24 seimo Centro knygų peržiurėjimo komiteto sąnarys.

So. Boston, Mass.

Korespondencijoj iš So. Bostono (No. 32) randasi nedasakymai, kurie gali suklaidinti plačią visuomenę, skaitančią "Kataliką". Tuos nedasakymus tegul man bus leista čion dasakyti.

Per suvažiavimą šešių SLR KA. kuopų nutarta ne vien pareikalauti atsistatydinimo prezidento ir knygiaus (kunigų), dargi pareikalauta išmetimo iš Susivienijimo dviejų garbės sąnarių: kun. Kraučuno ir kun. Vizgirdo.

Toliau, nutarta reikalauti, kad Susivienijimui butų grąžintas organas, bet tuomi organu galinti buti vien — kunigo Miluko "Žvaigždė".

Pagalios nedasakyta ir tas, kad suvažiavimas su tikslu skaldinti Susivienijimą įvyko laiminant kunigam: Milukui ir Saurusaičiui, ir kad karščiausiu agitatorium to skaldymo yra Povilas Mikalauckas — tas pats Mikalauckas, kuriam Seimas nedavė paskolos poros tukstančių dolerių, kaip tai jis norėjo gauti.

Meldžiu patalpinti "Kataliko" skiltyse šitą porą žodžių faktiško pataisymo.

Skaitytojas.

Laiškas Redakcijai.

Garbi "Kataliko" Redakcija:—

Aš atsišaukiu prie Jųsų savo reikaluose, kaipo Susiv. Liet. Rymo Katalikų Amerikoje sąnarė, prisipažindama, jog esu SLRKA. išdan užsimokėjus ligi 1910 m. už laikraštį "Žv.", bet "Žvaigždė" dabar man sulaikyta, reikalaujant primokėti dar vieno dolerio, tai girdi paskui siųsią. Kadangi dabar be laikraščio negaliu apsieiti, tai verčiau tą dolerį norėčiau užsimokėti už "Kataliką", kuris Susiv. reikalais rupinasi daugiau už kitus lietuviškus laikraščius. Meldžiu atsiųsti vieną numerį pažiurėjimui ir jei sutiksite su doleriu — duokite man žinią.

Su godone
Marė Varnelienė,
Baltimore, Md.

PARAZITAS.

(Tąsa).

Jau tik išbėrimas spuogeliais aplink mėšlinės žarnos galą privalo atkreipti domumą, kad tenai gali but įsiveisę parazitai, ypač jei tas atsitinka pas kudikius. Beto, kudikių nepaprastas išblyškimas, iritavojimas nenoras valgyti, ir-gi reiškia, kad reikia tuojaus atkreipti dodumas, ar kartais kudikiai neužpulti tais parazitais.

Tankiai pasitaiko, kad tie parazitai įsigauna kudikio tarprietin, juo labiau, jei kudikis yra moteriškos lyties. Tada lytiškos dalįs užsikrečia ir priverčia kudikį pertankiai šlapinties arba priveda prie baisesnių pasekmių dėlei nuolatinio niežėjimo.

Pertat gimdytojai privalo labai saugiai daboti, idant, kudikiui susirgus panašiomis ligomis, nereiktų ilgai laukti, bet tuojaus juos gydyti, o juo labiau, kad tą ligą lengvai tegalima pažinti. Kudikiui išsišlapinus čystan sudynan, jei tenai šlapume bus patėmyta balzgani siuleliai, tai reikia tikėties, kad tai bus tų parazitų užpuolimas.

Išsigydymas nuo tos ligos yra visados laimingas ir tikras ir gydymo budas nei sunkus, nei kėblus. Duok ligoniui "santonin" miltelių arba lisniko grudelių, o paskui reikia jam paliuosuoti vidurius. Vaistai turi but duodama lygiai tokiu pat budu, kaip kad buvo nurodyta viršui, besigydant nuo lisniko. Bet apart to, visuomet reikia atminti, kad sėdynės kirminukus reikia ir kitaip naikinti, darant mazgojimus su levatyvos pagalba, ty. įšvirškiant ir išplaujant užpultasias kirminais vietas. Tų vietų plovimui tegalima vartoti gryną, atvirintą ir atšaldintą muiluotą vandenį. Arba geriau aptiekoje nusipirkti taip vadinamą "Quasia" (karčiojo medžio skiedrelių). Vienas geras župsnis tų skiedrelių į puskvortį arba sauja į kvortą vandens ir gerai išvirinti, paskui švariai perkošus, tuo vandeniu plauti užkrėstas vietas su levatyvos pagalba. Tasai vanduo labai kartus, nuo ko tie parazitai labai nai kinasi. Tuo vandeniu užkrėstasias vietas reikia plauti du sykiu į dieną per ištisas 10 dienų. Tečiaus ir po tokiam gydymui retkarčiais liga atsigaivina, pertat ligonis tame dalyke turi but saugojamas kokias 6 ar 8 savaites.

Kad sulaikyti sėdynės galo niežėjimas, geriausia vartoti karbolinę mostį (Ung. ac. Carbolici 5%), kurią galima gauti aptiekoje už kelius centus ir ta mostimi tepti niežiejimo vietas.

Esama dar ir kitokių vaistų nuo tų sėdynės kirminų, te čiaus apie juos čia nerašysiu ir niekų neaiškinsiu, kadangi tuos vaistus vartojant reikalinga turėti gabumas ir sumanumas, ir paprastas asmuo su tais vaistais nemokės, priderančiai apsieiti, pertat dar gali pasidaryti sau daug bledingumo nei naudos.

II. TRICHINIASIS.

Šitas parazitas suaugęs pavidale storo kirminuko. Patinėlis tur į vieną dvidešimtą dalį colio ilgio, o pataitė nuo vienos dvyliktos ligi vienos šeštos dalies colio ilgio ir veisiasi daugiausia žarnose kiaulių, šunų, žiurkių, kačių ir žomgaus. Pradžia to parazito gyvenimo paprastai prasideda po gyvulio oda, raumenyse ir tik valgant to gyvulio mėsą žmogus juo tegali užsikrėsti, o gyvulys taippat mėsą ėzdamas užsikrečia. Tatai pirmiausia tasai parazitas įsigauna į savo aukos žarnas ir tenai bėgyj 6 ar 10 dienų jų prisiveisia milžiniškas skaitlius.

Tasai žarnų parazitas arba "Trichina spiralis", išbuvęs žarnose 4 ar 5 savaites, susenęs miršta ir pražuva, bet savo vieton palieka gentkartes, kurios aukai ir pagamina liudnas pasekmes, ty. ligą. Jaunoji generacija dar bebudama "embryo" stovyje per tam tikrus mažus kuno takelius jau iš žarnų įsigauna į raumenis ir tada tai ligonis (žmogus) atjaučia raumenų skaudėjimą. Skaudėjimas atjaučiama tankiai į 10 ar 14 dieną suvalgius mėsos, užkrėstos trichina, o retkarčiais ir vėliau.

Kirminukas įsigavęs į raumenis ir tenai įsivyniojęs tam tikran luoban, gali sau ramiai gyventi ir vystyties keletą metų pasiliekant nuolatos gyvu, su tuo tik skirtumu, kad jo luoba, kur jis išsivystęs sau buna, sustorėja ir sukietėja.

Trichinos parazitus tegalima pamatyti paprasta akim be jokių padidinančių stiklų avižos pavidale kaip kokius balzganai pilkus kuolelius, sukaišiotus raumenyse.

Trichinos parazitas pirmąsyk buvo patėmytas kiaulės mėsoje, kurią rukintą ar gerai neišvirintą valgant, jis su mėsa įsigauna į žmogaus žarnas; ir vėlesniame laike tik patirta, kad tasai parazitas pas kiaules randasi netik vienuose raumenyse, bet visose kuno dalyse, o ypatingai riebiausiuose, kaip tai lašiniuose ir kitur.

Ženklai, kad žmogus tais parazitais kankinamas, yra sekanti: vidurių sugedimas apsireiškia 2 ar 3 dienoj po kiaulienos, užkrėstos trichina, suvalgymui, vėmimas, pilvo diegliai, viso kuno nutirpimas ir jausmas nuvargimo, o paskiau vidurių užkietėjimo užpuolimas.

Į 10 ar 15 dieną sergantį apnyksta šurpuliai ir karštis kuno pasididina sykiu su raumenų uždegimu. Raumens pasidaro kieti, prisilytėjus arba pajudinus juos skauda ir retkarčiais ištinę, paskiau rankų ir kojų raumens taip susitraukia, kad ligonis nei rankų, nei kojų nebegali prigulinčiai ištiesti. Žlepčiojimo, žandų, burnos ir gerklės raumens irgi skauda ir ligonis net negal prigulinčiai valgio sukramtyti ir nuryti. Kvėpavimas pasidaro sunkus, tarytum, ligonis tuojaus turės uždusti. Kuno karštis tai pasididina, tai vėl susimažina. Viso kuno išpurtimas beveik visuomet esant tai ligai pasitaiko, ypač išpursta burna ir blakstienos ir išrodo lyg sutinę.

Tikriausiais tos ligos ženklais yra: staigus ištinimas veido ir viso kuno, ypač kada prieš tai keliomis dienomis ligonis jautė skaudėjimus raumenų ir nuoilsį, nenorą valgyti, karštį; paskiau pasirodo didis prakaitavimas; ima skaudėti kietus ir paraudonavusius raumenis visame kune, labai nesmagu judinti visus kuno sąnarius, liežuvis pasidaro sausas, raudonas ir apklotas; gerklės užkimimas ir sunkus kvėpavimas.

Susirgus panašia liga, ligonis turi labai mažą pasitikėjimą išgyti ir be gydytojo pagalbos negalima nei mėginti naminiu budu ligonį gydyti. Nors čia ir paduodu gydymo budą, bet velyčiau jį vartoti tik tokiuose atsitikimuose, kuomet negalima prisišaukti gydytojo.

Naminiu budu gydant, pirmiausia ligoniui reikia paliuosuoti vidurius, ar tai su ricinavu aliejum, ar aloisu, seneso lapais, ar kuo kituom ir duoti "santanino" arba lisniko grudelių; paskui reikia išplauti vidurius su levativos pagalba.

Jei tie parazitai dar nebuvo dideliu skaitlium įsigavę į raumenis, tai ligonis palengva pasveiksta į kokias 8—14 savaičių.

Čia gana aišku, koks pavojus žmogui gręsia valgant nesveiką kiaulieną. Užtaigi su kiauliena reikia but atsargiems. Rukytos arba mažai virtos kiaulienos visai nevalgyti. Kiauliena visados turi but gerai išvirinta, o tuokart nebus galima žmogui užsikrėsti tais parazitais.

Šitos ligos negalima visai išgydyti. Jei žmogus užsikrečia trichinomis ir trichinos dasigauna į raumenis, tada vaistų jokių nėra, nes gydytojas ligoniui tik tegali palengvinti, bet anaiptol neišgydyti. Trichinos žmogaus raumenyse palieka ir žmogui mirus ir tik išnyksta supuvus pačiam lavonui.

Taigi ir noriu į tai atkreipti lietuvių domumą, kadangi lietuviai labai mėgsta kiaulieną, tatai su ta mėsa reikia daug atsargumo.

(Dar bus).

Dr. A. L. Graičunas.
Chicago.

Vietinės žinios.

Dideli karščiai. Pereito nedėldienio dieną buvo šiemet karščiausia. Pagal oficijališkojo pranešimo termometras po pietų rodęs suvirš 93 laipsnius šilumos. Bet siaurose gatvėse ir aukštų namų tarpe, termometras pasiekęs 100 laipsnių. Ir taip laikyta beveik ištisą dieną. Gyventojai iš miesto į visas puses skubinosi, kas kur galėjo. Dauguma žmonių per naktį miesto parkuose raičiojosi, nes vasaros mete parkuose leista žmonėms miegoti. Iš didelio karščio keturi asmenįs nusižudė: vieni nusišovė, kiti nusižudė. Sveikatos skyrius be to praneša, kad nežiurint didelių karščių, mieste mirtingumas sumažėjęs. Kudikių mažiau miršta negu kitais metais. Vientik dauguma senoviškai miršta nuo chroniškų ligų.

Atsitikimai su tramvajais. Miesto tarybininkas Caverley andai atidavęs miesto majorui Busse raportą apie nelaimingus miesto atsitikimus, kokius padarė tramvajai tiktai vieną pereitą Liepos mėnesį. Viso buta 234 nelaimingų atsitikimų, iš kurių į 24 valandas 20 numirta! Toji statistika visai nesuraminanti gyventojų, dėlto majoras jos pareikalavo ir tame dalyke stengsis įvesti mieste ant gatvių bent kokius pagerinimus, idant nebutų tiek daug nelaimingų atsitikimų.

Majoro proklemacija. Miesto majoras išleido proklemaciją į miesto gyventojus, paskirdamas dabartinį ketvergą, Rugpiučio 12 d. — kaip tai daroma kas metai — "apsivalymui". Tą dieną kiekvienas pilietis privalo apvalyti savo kiemus, rųsis, arklydes ir visus kampus nuo mėšlų ir įvairių likučių. Tuos visus mėšlus paskui miesto vežimai išvež iš miesto į laukus. Tai miesto sveikatos departamento toksai surėdymas, idant apsisaugoti bent kokių ligų.

Nuskandinta pelenai. Viduryj ežero Michigan andai nuskandinta mirusios Rose Payton pelenai, kuri dar už gyvasties liepus save krematorijoj sudegintì, pelenus supilti skardinėn ir skardinę nuskandinti ton vieton, kur prieš 29 metus nugrįmzdęs garlaivis "Alpena" ir pribėręs jos vyras Payton. Jisai tuokart su savimi gabenęs 50.000 dol., kad pirkties Michigano valstybėje žemės. Bet žuvus jam ir visiems pinigams, nešlė palikus be turto ir paskui nutarius ten pat mirus ilsėties. Taigi jos noras ir išpildyta.

Traukinis sudaužė tramvajų. Palei 104 gatvę ir Indianapolis bulvaro gelžkelio Pennsylvania traukinis su visu smarkumu bėgdamas sudaužė tramvajų linijos East Chicago ir Whiting. Tramvajuje važiuota 65 asmenų, kurių tik keli liko sveiki. Visi kiti mirtinai ir lengviau sužeista. Sužeista daug lenkų, tarp kurių gal buta ir lietuvių. Iš paduotų pavardžių sunku patirti, kas lenkas, kas lietuvis.

Lietuvėms motinoms paskaitos. Lietuvėms motinoms paskaitos apie užlaikymą kudikėlių sveikatos bus Aušros Vartų bažnytinėj salėj, 134 W. 23 place, Rugpiučio 22, 25 ir 27 d., ty. nedėldienyj, seredoj ir pėtnyčioj. Paskaitos prasidės 7:30 vakare.

Prisidėjus gerb. kun. A. Ambrozaičiui, tos paskaitos parengta lietuvių motinų naudai — kaip vasaros karščiuose apsaugoti kudikius nuo ligų ir mirčių. Šis dumų pilnas miestas — tai ne Lietuvos kaimai su tyru oru, kur kudikiai ir be geresnio auginimo pusėtinai tarpsta. Čia-gi reikia daugiau suprasti kudikių auklėjimas. Taigi tokiam pamokinimui minėtos paskaitos ir yra rengiamos. Kitose miesto dalyse tokios paskaitos jau buvo. Velytina visoms moterėlėms paskaitų pasiklausyti. Paskaitos bus lietuviškai ir angliškai.

Tramvajų straikas. Tarp kompanijų ir unistų dar neįvykęs susipratimas ir unija reikalauja tą dalyką tuojaus užbaigti, nes kitaip konduktoriai su motormanais straikuosianti. Darbininkai nori mokesties padidinimo taip: dirbančiam pirmus 6 mėnesius 24c. į val., po 6 mėn.—27c., po metų 30c. Kompanijagi 30c. duoda tik tarnavusiems 15 metų. Gal ir įvyks susitaikymas.

Švecijoje straikas.

Švecijoje užgimęs visuotinas darbininkų straikas. Medvilnės dirbtuvėse, kur dirbo keliolika tukstančių darbininkų, išėjo koks tai tarp darbininkų ir darbdavių nesupratimas ir pastarieji iš darbo atstatė 13.000 darbininkų. Iš to ir prasidėjo visuotinasis straikas. Straikuoja visi, net ir duobkasiai. Pats karalius Gustavas V norėjo sutaikinti, bet veltui. Straikuojama antra savaitė ir straikas platinasi kaip gaisras. Ir laikraščiai neišeina ir krasos ir telegrafų biurai tušti.

Pasargos Skaitytojams!

1) Raszant laiszką į „Kataliko" redakciją visada paraszyk aiszkiai savo vardą, pravardę ir adresą.

2) Jeigu nori permainyti savo adresą, visada paduok savo senąjį adresą, o paskui naują. Jeigu pats ne moki gerai raszyti, tai adresą duok kitam paraszyti. Teipgi, jeigu ne žinai kaip toj ulyczia vadinasi, tai pažiurek gerai ant tiktarnos, o tąsyk paraszyk adresą.

3) Pinigus į „Kataliko" redakciją gali siust registruotoj gromatoj, arba iszpirk „Money Orderį" ir siųsk prastoj gromatoj. Iszpirkęs „Money Orderį," ne laikyk pas save, tik tą didesnę melyną korcziukę prisiųsk į redakciją prastoj gromatoj, o baltą mažą pasilaikyk pas save.

4) Siuncziant mažiaus kaip vieną dolerį, gali prisiųst paczto markėmis, bet jeigu siųsi daugiau negu dolerį ar ir daugiaus, tai siųsk pinigus per „Money Orderį". Siuncziant markes, reikia nesuszlapinti ir įdėti liuosas, kad nesuliptu, nes sulipusias markes nepriimsime už pinigus.

5) Raszant į „Kataliko" redakciją korespondenciją, visada reikia apraszyti gryną teisybę ir padėti savo tikrą vardą ir pravardę, nes be to tokios korespondencijos netalpįsime į laikrasztį.

6) Korespondencijas talpiname tik vien prisiųstas nuo skaitytojų, nuo ne skaitytojų jokių korespondencijų netalpįsime.

Meldžiame godotinų raszėjų gerai temyti ant paduotų augszcziau paminėtų pasargų, kadangi tokiu budu palengvysite musų darbą prie atsakinėjimo laiszkų ir Jųs patys greiaziaus gausite atsakymą.

„Kataliko" Iszleistuvė.

PINIGAI!!

Ar nori, kad Tavo pinigai gerai ir greitai suvaikszczioty į krajų? Tai, Broliau, siųsk per „KATALIKO" redakciją, o pinigai už 14 dienų bus vietoj ir nei vienas centas neprapuls.

Daugumas musų brolių papuola į nagus žydų, žydbernių ir kitų svetimtauczių, kurie tankiausiai subankrutija, na ir žmonių pinigai tokiu budu prapuola. Juk jau vienas žydas davė labai gerą paveikslą dėl lietuvių, kurs ne vieno nunesze sunkiai uždirbtus centus. Ne vienas lietuvis verkė savo sunkiai uždirbtų centų! Ar gal neteisybė?

Teip, Broliai Lietuviai, vienintėliai tik galite pinigus siųst per ‚KATALIKO' redakciją, o tada galite drąsiai tikėt, jog Jųs pinigai neprapuls, bet nueis į paskirtą vietą į 14 dienų.

Norėdami užbėgti toms visoms nelaimėms ir nuo žydų bankrutų apsaugoti, įsteigeme Didžiausią, Teisingiausią Lietuviszką Offisą siuntimo pinigų. Taigi „Kataliko" redakcija yra geriausiai įtaisyta už visas kitas lietuviszkas redakcijas, nes turi savo locnas gazu varomas maszinas dideles ir mažas, inžinus, didelę spaustuvę, puikus offisas, didelė krautuvė knygų, vertės kelesdeszimt tukstancziu dolerių. Teipgi turi geru muriniu du namu ant geros vietos, nes nuo lietuviszkos bažnyczios matyt vertės $12.000 (dvylikos tukstancziu dolerių) ir be jokios skolos. „KATALIKAS", tai yra didžiausias Bankinis Kantoras, isz kurio plaukia szimtai tukstancziu pinigų į krajų. Norėdamas pinigus siųsti ar su kitokiais reikalais, visada adresuok ant vardo „Kataliko" Iszleistojo sziteip:

J. M. Tananevicze,
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

100 Tukstancziu

Gražiausių Popierų su gražiausioms pavinczlavonėms su kvietkoms ir konvertais pardavinėsime labai pigiai:

Popieros drukuotos su kvietkomis.

1000 popierų	su kopertais	parduosime	už $8.00
2000	„	„	15.00
3000	„	„	20.00
4000	„	„	25.00
5000	„	„	30.00

Popieros drukuotos be kvietkų.

000 popierų	su kop.	parduosime	už 6.00
2000	„	„	11.00
3000	„	„	15.00
4000	„	„	18.00
5000	„	„	20.00

Pasinaudokite isz tokios progos, nes tos popieros yra labai puikiai iszdrukuotos ant geros popieros, žodžiu sakant geriausios popieros už visas kitas popieras. Pinigus siuskite ant adresso:

J. M. TANANEVICZE
3244 So. Morgan St., Chicago, Ill.

SKAITYKIT
"KATALIKĄ"

F. Bernatowicz

PAJAUTA

Lizdeiko Duktė arba Lietuva XIV metašimtyj.

Istoriškas Romanas

Išguldė Jonas Montvila.

(Tąsa).

Tuotarpu Jagaila, norėdamas pažinti žmogų, kurį Auksė iškėlė aukščiaus kunigaikščio Danieliaus, sugrįžęs tuojaus pašaukė Vaidylą ir klausė jo kaipo namų dumčiaus, kas galėtų mergintis prie kunigaikščiutės.

Pasitikintis ant savo valdovo malonės ir Skirgailo pagalbos Vaidyla nesusimaišė; priešingai, rasdamas šią valandą atsakančiausia dėl atidarymo savo siekiamo kelio, atsakė balsu linksmo juokdario, kurį tankiai vartojo svarbiausiose kalbose.

— Aš juomi esmi.

— Tu? — prisižiurėdamas jam užklausė kunigaikštis. — Tu, savo šiaudiniuose šarvuose? — ir pasileido juokais.

— Žinoma, ar-gi mano šiaudiniai ne taip gerai ištaisė, kaip tavo, kunigaikšti, geležiniai Lenkijoje? Bet tas, ką pasakysiu, dar labiau tave nustebįs: štai laukiame, kunigaikšti, jųsų pritarimo.

— Vaidyla, mesk juokus, — tarė rusčiai kunigaikštis. — Tavo drąsumas gali tave nuvesti į kalėjimą. Klausiu tavęs, kas ieško rankos mano sesers?

— Uždaryk! uždaryk mane, viešpate, kalėjiman — atsakė drąsus tarnas. — Tąsyk persitikrįsi, ar teisybę pasakiau.

Perpykęs Jagaila pakilo, jo akys sužibo rustumu, metėsi kaip liutas ant aukos ir metęs drąsuolį į žemę pašaukė sargą. Akimirkoj įpuolė sargyba ir laukė paliepimo, bet įnirtimas jau praėjo. Vaidyla, žinodamas savo viešpaties budą, pakilo nuo žemės ir ramiai pasislinko į kampą.

Jagaila drebėjo iš piktumo; lygiai tame pat laike ant sujudimo sargų užėjo Skirgaila, o pamatęs Vaidylą, suprato, kad jau priėjo prie išrišimo ir patarė jam ant valandos išeiti iš akių. Tuomtarpu kunigaikštis pradėjo varytis prieš brolį už tarno drąsą ir išnaujo užsidegė piktumu, bet Skirgaila malšino brolio įnirtimą, išvadžiodamas, kad kunigaikščiutės garbė ir namų ramybė reikalauja, kad šis dalykas butų užbaigtas patylomis. Jagaila pripažino broliui tiesą ir liepė prasišalinti sargybai; paskui piktai išmetinėjo už tokią drąsą žmogui, kurį pagadino jo gerumas. Skirgaila tyliai klausė tų skundų, o atsitikus progai mitriai įspraudė žodį, kad Jagaila pats kitados aprengęs Vaidylą šiaudiniais šarvais, prisidėjo prie jo padrąsinimo.

Jagaila visą dieną buvo rustus ir pyko ant šarvų, galynių, kunigaikščiutės ir visų. Skirgaila atidžiai dabojo, kad jis nesueitų duvienu su seserim, nes jis žinojo brolio staigumą, žinojo, kad prie pirmo susitikimo, taip kaip su Vaidyla, neįstengs susilaikyti. Žinojo taip-gi kaip tvirta yra Auksė savo pasiryžimuose ir drąsi; taigi bijojo netiktai viską sugadinti ant visados, bet koaršiausių nuo to giminėje nesusipratimų. Mitrųs jo užbėgimai pataikė prašalinti šitą audrą. Ant rytojaus Jagaila jau ramesnis atkreipė šneką su broliu apie meiliškas naršas. Apkalbinėjo tą dalyką ilgai ir plačiai, o kas vakar buvo baisum nusidėjimu, šiandie pavadinta blogu ir neapsvarstytu. Kunigaikštis, vis peikdamas nelygybę susirišimo, skundėsi podraug ir ant žmonių silpnybės, bet jau ne ant Vaidylo, pyko tik ant meilės, kuri jam atėmė taip naudingą vyrą. Ištikro, stoka numylėto tarno rodėsi jam kaskart sunkesnė. Skirgaila gerai žinojo, kad ilgai be jo apsieiti negalės, bet užsimanė ištirti brolio kantrybę. Taigi išsyk skaudžiai kaltino Vaidylą ir šiaušėsi ant sesers, bet netrukus dalyką taip gerai pakreipė, kad Jagaila, imdamas priešininko pusę, pats stojo jo apgynėju. Pirmi rustumo sukilimai širdyj šito vyro vis apsileisdavo geriems jausmams; taukiai tas, kurs buvo paleistas pasekmėmis jo nemalonės, po valandos palikdavo gausiai apdovanotu ir tuomi pat pas jį turėjo gausų užpelną. Vaidylai Jagaila buvo labai prielankus ir negalėjo sau dovanoti už taip aštrų su juom pasielgimą; tokiu budu įsimylėjusių reikalas matomai geryn ėjo. Kunigaikštis jau mažai priešinosi sesers norams. Ėjo jam tik apie tai, kad Auksė, turėdama brolius ir dėdes, kuriems jis, kaipo globėjas turi išduoti skaitlių iš savo pasielgimo, gali juos sukiršinti ant savęs, tuomi labiaus, jog buvo persitikrinęs, kad tie, mažiaus dabodami ant tikro jos aplaiminimo, laikysis tik to, kad butų išleista pagal savo luomo. Bet Skirgaila ir ant šito užmetimo mokėjo atsakyti, atkreipdamas brolio atidžią ant jų taip didžio abejutumo, kad jie vos tik iš vardo yra žinomi kunigaikščiutei ir kad jos likimas ligšiol visiškai jų neapėjo, pridurė ant galo, kad budamas didžiu Lietuvos kunigaikščiu turi mažiaus paisyti jų nuomonės ir, kuomet išsirinkimas vyro yra pačios Auksės liuosu noru, tat tik ji pati, kaipo pilnametė, turi prieš juos teisinties.

Pasiliko tąsyk paskutinė, bet sunkiausia, kliutis — aplaikymas motinos leidimo, kuri budama labai rupestinga apie garbę savo gimimo, o neprielanki Vaidylai, niekados nenorės leisti jo susirišimo su kunigaikščiute. Gerai žinojo tą Jagaila ir užsiminė apie tai broliui; bet Skirgaila tuojaus priminė tėvą Olgerdą, privesdamas jo gerus velijimus Vaidylai ir, kaip labai buvo užimtas jo laime, privadžiodamas, kad jei ligšiol jis butų dar gyvenęs, ištikro nebutų atsakęs jam dukters, nors ir ji pati mažiaus butų jam prielanki; čion išvedė, kad atmintis Olgerdo turi butinai priversti kunigaikštienę prie išpildymo jo velijimų, tuomi labiaus, kad išpildyme jų kunigaikščiutė randa savo laimę. Priminimas Olgerdo, kurį Jagaila mylėjo paveizdinga sunaus meile, privedė jam ant atminties mirštančio tėvo prisakymus, liepiančius visados jį laikyti už brolį. Šita šventa jo pareiga suteikė laimę Vaidylai. Kunigaikštis liepė jį pašaukti, padavė jam ranką vardan sutaikos, perprašė jį ir ramino gera vilčia. Išlavintas dvarėnas mokėjo prisitaikinti prie aplinkybių — iš dėkingumo liejo ašaras ir pludo padėkose.

Kad sykį Jagaila prielankiai tuomi užsiėmė, tat norėjo kogreičiausia ir užbaigti; neleisdamas tat aplaiminimo mylėtinių prailginiman, nuėjo tuojaus pas motiną ir, tuomi storu balsu, kuris reiškė neperkeičiamą valią, pasakė, kad nusprendė Auksę išleisti už Vaidylos. Kaip baisiai šita žinia pergązdino kunigaikštienę, lengva suprasti. Nelaiminga motina dėl atkreipimo tokios pažeminančios tuokos privadžiojo dievų rustybę, pasipiktinimą žmonių ir įžeidimą Danieliaus, prasergėdama, jog nuskriaustas kunigaikštis paskirimu tarno aukščiaus jo, gali savo pagiežai pašvęsti netiktai Vaidylą, bet ir Auksę; žodžiu, darė viską, kad tik sutraukyti tą ryšį, bet nenumaldaujamas Jagaila, patardamas motinai užsiimti išleidimu dukters, užbaigė savo kalbą šiais žodžiais:

— Tokia mųsų valia ir taip turi buti!

Kunigaikštienė gerai žinojo sunų, todėl su paprastu nusileidimu paliovė reikalavus negalimo daikto; negalėjo tik suprasti, kokiu budu Vaidyla galėjo jį prie to priversti; ypač-gi skaudus jai buvo sutikimas ant to dukters, nes nemislijo, kad tai butų viskas sudaryta be jos noro. Tuomtarpu Jagaila, dėl užlaikymo įpročių, pasiėmęs su savim brolį, pildė piršlio pareigą, klausdamas dėl tarno ir draugo malonaus atsakymo. Nuolanki paliepimams brolio ir globėjo mergina davė tylų priėmimą. Po to piršliai grįžo pas save ir gėrė su jaunavedžiu už laimingą vestuvių pasisekimą; kunigaikščiutė užsidėjo ant galvos užlaidą nuo tada lig vestuvių dienos, nevalia jai buvo matytis su sužiedotiniu.

Vaidyla, vietoje linksmintis taip laimingu dalykų apsivertimu, negalėjo atsispirti įkirioms mislims, kurios jį kaskart labiaus krimto. Matė užrustintą kunigaikštienės veidą, jos nuliudimą ir susikrimtimą; jautė, kad ta, taip pageidauta, moterystė sukels ant jo visą Gedimino giminę ir paduos neužtikrintam likimui savo ateitį. Taigi mislijo apie tai, kaip galėtų apsiginkluoti atsitikus reikalui kokia-nors kaimyniška galybe, ir rengė tam įvairius įrankius, norėjo taipgi koveikiausia išsirišti iš gauto patarnavimo Skirgailai pagelbstint jam pas brolį. Šitos visos aplinkybės darė jį labiau užsimislijusiu, negu tas tiko jaunavedžiui. Jagaila nemėgo matyti nuliudusiu savo patikėtinį; patėmijo užsimąstymą ir užsimanė patirti to visko priežastį.

— Vaidyla, ar dar negana laimingu tave padariau? Laikas tavo vestuvių artinasi, kunigaikščiutė tave myli, žmonės, matomai, tą jos pasirinkimą patvirtina; aš jums Lydos valstiją pavesiu ant parsamdymo, kokio-gi galo dar vaikščioji nei supančiuotas? Žinai, kad tokio rugštumo aš nemėgstu!

— Viešpate, malonės tavo yra neišmatuojamos ir neapskaitomos! — tarė pakeldamas akis ir nuleisdamas galvą nusižeminantis tarnas. — Kas-gi kada tiek padarė savo pavaldiniui! Rupestingumas tavo širdies bemaž neviršija pačią garbę, kurią man rengi. Tegul dievai tau atmoka gražiausia ir turtingiausia sviete kunigaikščiute! Bet argi galiu buti visiškai laimingas, kada tu mane lobini, skiri man žemę ir pilis, o tavo tikras brolis, narsusis Skirgaila, negali pasiekti netik valdymo kunigaikštystės, kurios taip vertas, bet net nei įgijimo mažiausios žemės dalelės.

— Ar tave jo likimas taip apeina? Nesirupink, Vaidyla, netrukus jis turės savo kąsnį duonos.

— Gali buti, viešpate, kad turi dėl jo kokius mierius, kurių netėmiju, bet ar ištikro Lietuvoje dėl jo sunku ką rasti?

— O tai dėlko? — užklausė Jagaila.

— Dėlto, kad persvara tavo dėdės Keistučio ir skaitlinga jo giminė niekad nedaleis tavo broliams paveldėti dalybinę šalį. Bijausi net, kad per juos nebutum patrauktas prie atsakymo už leidimą savo sesers už manęs. Danielius, kurį ji atmetė, yra Keistučio seserėnu, o Keistutis turi dumčius, kurie geidžia mano prapulties.

— O aš turiu ginklą, kuriuomi tave ginsiu — atsakė kunigaikštis.

— Dėkui tau, viešpate, vienok vis tas gerai daro, kuris, neatsidėdamas ant savų pajėgų, pasiskiria ištikimus draugus, tuomi labiau kad priešininkas daro tą patį. Tankiai vardas dėdės ar tetėno buna uždanga vyliaus. Giminystės ryšiai migdo atsargumą; tuomtarpu žmonėse verda geiduliai! Kad, viešpate, buvai iškeliavęs Lenkijon, aš turėjau progą pažinti dvasią tavo giminiečių. Tolydžio jiems matėsi, kad Lenkija turi pasilikti tavo kapu. Tavo viešpatystės jau pradėjo buti priežastimi jų nesutaikų. Bet dievai gražino tave Lietuvai brangesniu ir galingesniu, puolė ant kelių prieš tave giminiečiai be noro; bet nesusivilk jų gudria nuolanka ir atmink, kad Keistutis patol prie tavęs gretįsis, kol nepamatys progos prislėgimo tavęs; bet veik tik ne kunigaikščių nenoras kas link mano apsivedimo sustiprįs jo pajėgas, pakels galvą ir užpuls ant tavęs perkunu.

— Meluoji! — tarė įnirtęs Jagaila. — Keistutis, mano numylėtas dėdė, ką mane savo locnomis rankomis pasodino ant šito sosto, ką mane visados šelpė prieš kryžiokus ir lenkus, argi turėtų ieškoti mano pražuvimo?

— Jau tai, kad mano žodžiai butų neteisingi! — tarė gudrusis rodadavis. — Laikai ir aplinkybės atmaino žmones. Viešpate, nesakau, kad Keistutis užsisėdo ant tavo gyvasties, tegul mane dievai sergsti, kad turėčiau sėti neapykantą tavo giminėje! Žemaičių kunigaikš-

(Toliaus bus).

HUMORAS IR SATYRA.

(Tąsa).

note dėlko? Dėlto, kad man užsienyj neteko buti, o Druskininkus pažįstu labai gerai.

Sulaukus devintos valandos, visi svečiai slepiasi į namus, į viešbučius. Viena jų dalis valgo pusryčius, kita-gi, ypatingai mergaitės, skaito romanus kur medžių pavėsiuose, ir tiktai burelis vaikų, prižiuromų suriebėjusios bonos, išdykauja palei fontaną, nepaisant net to, kad jie šlampa savo prakaitu.

Męs, suradę vieną viešbutį, pakeliame uždangą.

Po kairėj stovi medinis žemas namelis, kaip tai paprastai Druskininkuose, apsisaugojimui nuo smarkaus lietaus; namelis persamdomas už didelius pinigus; jis turi vienas duris, išeinančias į daržą, apačioje tris langelius, o aukštai keturius su puikum balkonėliu.

Darželyje palei langus stovi suolelis, šale jo stalas žemėj įkastas, kelios stambaus medžio kedės ir keli krumai jau peržydėjusio bezdo, kurie prisiglaudę po storžieviu gluosniu. Regyklos gilumoj žali strakuolai atskiria tą darželį nuo gatvės, kurion išeiti tegalima per siauručius vartelius.

Ant to suolelio, pasirėmus alkunėm ant stalo, sėdi dar jauna ir labai simpatiško paviršutinumo moteriškė. Apsidengus rytmetiniu šliafroku, savo juodom puikiom akim žiuri į artimą kalvą, eglėmis apaugusią, ant kurios viršunės riogso baltas kryžius dievotų gyventojų pastatytas.

Ponia Matilda, bet ne kokia ten teatro artistė, yra našlė, turi dvidešimt kelius metus ir, nežiurint jos nuliudusios išvaizdos, ji nepriskaitoma prie nelaimingųjų, norints tik dėl to vieno, kad yra patogi ir jauna. Ne, ji išteisybės yra silpna: ryte besivaikščiodama suvargo; dabar ką tik išgėrė kavos, nes palei ją ant stalo dar stovi kružikėlis ir kitokie pusryčiams daiktai, o truputį toliau raiba taurelė semti minerališką vandenį.

Neilgai leisime jai ilsėties, nes šitai per vartelius darželin atskrenda kaip paukštelė jauna, tvirta, su raudonu veideliu kambarininkė. Tokioms mergaitėms visada ir visur linksma, todėl nuolatos ant jų lupų vieši meilus nusišypsojimas.

— Poniute, prašau poniutės — atsiliepia dar ištolo — mųsų Stasys atvažiavo!

— Kiba tau tas prisisapnavo, mano paukštele, tas negal buti? — atsako smagiai ponia Matilda.

— Bet, poniute, sakau atvažiavo. Vostik dabar išsėdo iš krasos karietos; jis pats, ponas Stasys, ponios brolis. Tarnas paskui jį neša tą geltoną našulėlį ir eina tiesiok į čionai.

Vostik kambarininkė suspėjo pasakyti tuos žodžius, kad išteisybės per namelio duris įėjo daržan jaunas, linksmo budo žmogus ir apglėbęs, rankom Matildą, sušunka:

— Brangi sesute!

— Kaip laikaisi, Stasyti? — sako jį jausmingai bučiuodama. — Kas atsitiko, kad paskubėjai su atvažiavimu, rašei, kad po trijų tik savaičių...

— Susirgau — atsako ramiai, nusiimdamas nuo peties pakeleivišką krepšį ir dėdamas jį ant stalo.

— Kas čia vėl per nauiena? Juk išrodai kaip bumbuoras...

— Taigi ir gerai, kad man priminei bumbuorą...

— Alyte! Alyte! — šaukia praverus duris, tarp kurių, kaipir laukus to pakvietimo, apsireiškia paraudus kambarininkė.

— Šitai tai man tikrasis bumbuoras — priduria ponas Stasys, glostydamas pasitikinčiai jai pasmakrę — išteisybės, sviežiausias bumbuoras...

— Perstok tokius niekus veikęs... Sarmatykies, Stasyti. Druskininkai — tai labai mandagi maudyklių vieta, dar gali kas patėmyti...

Bet ponas Stasys, neklausydamas sesers perspėjimo, vėl sau toliau kalba:

— Mielas bumbuorėli, esu alkanas it vilkas ir jei nenori, idant tave suvalgyčiau, liepk man paduoti kavos kružikėlį... arba, palaukk... ko-gi bėgi?... o gal geriau butų čekolado, jei galima gauti.

— Skubinuosi saldumynų sankrovon — atsako jau tarpduryj linksma Alena — tamstai viskas tur buti.

— Na, na, Alyte, perdaug išsitari — sako, grąsindamas pirštu. — Tas viskas tur plačią reikšmę, atmink...

— Stasyti — įsimaišo, nuduodant nuoilsį, Matilda — daraisi labai mergininku ir nemandagum. Atsisėsk juk čia šalep manęs, ir papasakok apie tą savo ligą. Kur ji yra?

— Čia, brangi Matilda — sako, rodydamas pirštu į širdį.

— Tai tokia liga?! Mane tik pergązdinai... negeras esi...

— Išteisybės tau sakau, įsimylėjau, bet taip, lyg pat ausų, taip kad arba jinai, arba jokia...

— O tai tave prispausiu prie savo krutinės, tu mano broliuk — sako linksmai Matilda. — Parinktinas esi su savo meilėmis. Nors-gi pasakyk kur? kuomet? kaip?

(Toliaus bus).

Mindaugis

Didysis Lietuvos Kunigaikštis ir Karalius.

Trumpas aprašymas jo gyvenimo ir darbų.

(Iš "U-ko").

(Tąsa).

laukdamas mušio galo, pagrįžo namon. Iš žemaičių pusės krito vikrus kunigaikštis Vykantas.

Tautvilai iki šiam laikui karas neatnešė nėjokio pelno, nė tėviškės jis neatgavo, nė kitos kunigaikštystės neįgyjo. Pasimirus Vykantui, jis apsigyveno Žemaičiuose ir rado ćionai ir pas latvius priegląudą. Su žemaičių ir latvių pašalpa jis užsimanė dar kartą pamėginti karišką laimę, siuntė į Volyniją pasiuntinį ir kvietė švogerį Danielių pas Naujapilį, atimti nuo Mindaugio šitą tvirtą miestą. Danielius rodžiai sutiko ateiti, nes jam labai rupėjo pavaldyti Naujapilis, kurs skaitėsi raktu viso juodrusių krašto. Su kariumene iš rusų ir palaukių Danielius išėjo žiemos laike 1252 m. į Lietuvą. Lietuviai išstatė dėl atsargumo pakeliais sargus ir laukė priešininko. Danieliui nepasisekė užimti Naujapilį; išplėšęs visą apygardę pagrįžo namon. Tautvila neatėjo su žemaičiais ir latviais, kadangi žiema buvus, kaip sako metrašis, giliai snieguota. Tais pačiais metais Danielius mėgino dar kartą pavaldyti Naujapilį, bet vis nelaimingai, tiktai Gardinas pasisekė jau užimti. Mindaugis, norėdamas atkeršyti jam už plėšimą viešpatystės, siuntė vyresnįjį savo sunų Vaišilą į Volyniją, kurs išplėšė nekurias Danieliaus vilstijas.

Karas traukėsi jau ketvirtus metus. Lietuva, kuriai prisėjo gintis nuo kelių priešininkų ir didį plėšimą nukentėti, pavargo ir reikalavo atilsio. Todėl Mindaugis rengėsi užbaigti karę ir susitaikinti su priešininkais. Visų pirm jis pradėjo rokuotis su arčiausiais savo kaimynais, žemaičiais ir latviais. Prižadais ir dovanomis jam laimingai pasisekė palenkti vakarinius žemaičius ir latvius į savo pusę. Tautvila su broliu Edvidu, žemaičių apleisti, turėjo išsikraustyti iš to krašto. Pasiliko dar galingas priešininkas Danielius. Mindaugis, geisdamas ir su juo padaryti rokundą, siuntė pas jį pasiuntinius ir kvietė prie santaikos. Vienok atvykus į Volyniją Mindaugio pasiuntiniams ir pradėjus rokuotis su Danielium apie sandarą, atkako pas jį švogeriai Tautvila ir Edvidas, melsdami vėl globos.

Danielius priglaudė švogerius ir atmetė pradėtas dermes apie sandarą. Teisybė, sandara su didžiu Lietuvos kunigaikščiu negalėjo atnešti jam šiame laike daug pelno. Ant karės jis padėjo daug darbo ir kašto ir užėmė tik kelis juodrusių miestus, Naujapilis-gi pasiliko Mindaugio rankose. Valdymas juodrusių krašto be tvirto Naujapilio buvo labai abejotinas. Jo švogeriai Tautvila ir Edvidas neatgavo savo kunigaikštysčių ir nebuvo Mindaugio atlyginti kitokiu budu, o ant galo turėjo bėgti iš Žemaičių, tėviškės dėdės Vykanto. Tai-gi sandara su Lietuva nebuvo Danieliui šiame karte geistina, bet ir suteikti pašalpą švogeriams jam dabar truko spėkos, nes rengės į karžigę padėti savo kaimynams vengriams prieš čekų karalių Vaclovą. Iškeliaudamas 1253 m. jis pakvietė su savim ir švogerius Tautvilą ir Edvidą. Mindaugis gavo laisvą laiką karunacijai reikalingą.

VI.

KARUNACIJA MINDAUGIO IR DOVANOS ZOKONUI.

Lietuva, priversta vesti karą per kelis metus vienkart su keliais priešininkais, prastojo daug savo sunų ir pradėjo nemaž kašto. Ant laimės valdžia didžiojo kunigaikščio per tas kovas nesusilpnėjo, bet greičiaus susitvirtino. Galingi broliavaikiai Tautvila ir Edvidas turėjo bėgti iš Lietuvos, jų tėviškosios kunigaikštystės buvo prijungtos prie viešpatystės, ant galo pasidavė vakariniai žemaičiai. Teisybė, Mindaugis datyrė per karą daug vargo, buvo kliuvęs į didį pavojų ir stovėjo ant prapulties kranto, bet užtai sustiprino tose kovose savo vienvaldystę ir taisė iš Lietuvos vieną viešpatystę. Tais savo darbais jis užsipelnė garbę sutvertojo Lietuvos viešpatystės ir už tai priguli jam viena garbingiausių vietų mųsų istorijoje. Vardas Lietuvos viešpaties per priėmimą krikšto gavo užrubežyje platų garsą, kurs dar pasididino, kada popežius daleido didžiam kunigaikščiui užsidėti karališką karuną.

(T. B.)

PASARGA: "Už korespondencijas ir apgarsinimus "Kataliko" Redakcija neatsako.

Administracija Liet. Teat. Dr-stės po priegloba Szv. Martino.

V. Urbanovicze Prez.
37 Ruble St.
Vincentas Armonas Vice-prez.
945—33rd St.
Martinas Z. Kadzievskis Sekr. Prot.
3244 So. Morgan St.
Mr. Antanas Kasperavicze Sekr. Fin.
884—33rd St.
S. P. Tananevicze Kasierius
3244 So. Morgan St.
REŽISZERIUS TEATRU
Martinas Z. Kadzievskis
3244 So. Morgan St.

Administracija. D. L. K. Vytauto.

POLITISZKO KLIUBO.
Wilkes-Barre, Pa.
John S. Lopatto.
Attorney-at-Law, Prezidentas.
47-48-49 Bennett Building.
Petras Aceviczius Vice-Prez.
58 Sheridan St.
Sylvestras Pileckis Sekr. Prot.
462 E. South St.
Jonas Liaukus Sek. Fin.
110 Stanton St.
Jurgis Rekus Kasierius.
138 So. Meade St.
Petras Mazelka Globėjas Kasos
662 Northampton St.
Kazim. Berzinckas Glabėjas Kasos.
425 S. Sheridan St.
Juozas Grimaila Marszalka
31 Tonnary St.

Vyriausybė Susivienijimo Lietuvių Namų Savininkų.

Aleksandra Byanskas, Pirmininkas,
3327 Auburn Ave.
J. K. Chmelauskas, Rasztininkas,
3231 Auburn Ave.

Draugisczių reikalai.

Pask. ir Bud. Draugystė KEISTUTO No. 1.

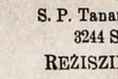

Szi Draugystė skolina pinigus dėl nupirkimo arba statymo namų ant lengvų isz lygų. Serijos prasideda parsidavinėt kožną czvertmetį. Susirinkimai atsibuna kožną ketvergą 8 val. vakare L. Ažuko salėje 3301 Auburn Ave. kertė 33 gat. Norėdami daugiau dasižinoti atsiszaukit pas K, F. Pocių 944-33rd St.

Septintas Metinis Piknikas!

Parengtas Draugystės szv. Roko, Nedėlioj, Rugpiuczio (August) 15 d. 1909m. Schutt's Grove, Riverside, Ill. Piknikas prasidės 9:30 val. ryte. Tikietas 25 c. vyrui su motere.

Važiuokit LaGrange karais iki Desplaines Ave, ten iszlipę eikit į sziaurius iki daržui. Gerai zinoma visiem, kad Dr-te szv. Roko ant savo parengtų piknikų užganėdina sveczius prilankium patarnavimu. Dėltogi ir ant szio pikniko kviecziam visus lietuvius ir lietuvias koskaitlinglausia atsilankyti. Muzikantai bus isz Vilniaus, Lietuvos sostapiles, kurie grajis tikrai lietuviszkus szokius. Skanus gėrymai ir gardus užkandžiai kiekvienam bus patinkami. Bus pirmos kliasos Restauracija. Smagu ir linksma laika turės tas, kuris atsilankys ant mųsų pikniko. Su godone.

33 KOMITETAS.

Kiekvienas lietuvis Pnlaskio salę žino, o dabar dar geriau, kad jios užveizėtojum yra mųsų tautietis Alex Vittortas, kuris užpraszo, norinczius turėti balius, teatrus, veselijas atsilankyti, o kiekvienam patarnaus, teipogi užlaiko szvaru saliuną su visokiais skaniais gerymais, smagi vieta kiekvienam. Atsilankykite pas Alex Vittortą 800 So. Ashland ave. 33

Susirinkimas.

Chicago, Ill. 85 kuopa SLRKA. turės savo susirinkimą Nėdėlioj 15 d. Rugpiuczio 1909 m. 2 val. po pietų Szv. Kryžiaus parapijinėje svetainėje ant 45 ir Wood gatvės. Yra užpraszomi visi koskaitlinglausia susirinkti ir užsimokėti, o taipgi atsiveskite gerų draugų dėl prisiraszimo.

Su godone,
S. Anucziauskas,
1641 W. 46 St. Chicago, Ill.

Didelis Pikninkas!

Dr-stė Szv. Panos Marijos Ražancavos parengia Didelį Pikninką, kuris atsibus Nedėlioje, 22 d. Rugpiuczio 1909 m. Bergman's Darže, Riverside, Ill. Pikninkas prasidės 9 val. isz ryto. Inženga porai 25c., o vienai merginai 15c. Szirdingai užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant mųsų Pikninko, nes tai bus puikus Pikninkas, o mės moterėles mokėsim sveczius priimti.

Su godone
(34) KOMITETAS.

Pajieszkojimai.

Reikalauju dviejų mokytojų-merginu prie baznytinės mokyklos. Viena turi žinoti angliszką ir lietuviszką kalbi, antroji lietuviszką tiktai. 33
Kun. K. Ambrozaitis,
134 W. 23 Place Chicago, Ill.

Paieszkau savo tikro brolio Juozapo Gruinio 17 metų kaip Amerikoje, paelna isz Kauno gub., Telszių pav. Tėvas mųsų buvo vardu Jonas, kas man pranesz apie jį, tas gaus 5 dol. dovanų. Meldžiu duoti žinią ant antraszo:
Petras Gruinis, 33
Box 142, North Jay Me.

Paieszkau savo tikro brolio Motejaus Kasparavicziaus, paelnanczio isz Vilniaus gub., Trakų pav., Onusziszkių vol., Paneszių. Jau 3 metal, kaip asz apie jį nieko nežinau. Gal kas girdėjote, ar jis pats teiksis atsiszaukti ant szito adreso:
Martinas Kasparavicze, 33
38 Heigh St. Nashua, N. H.

REIKALINGAS lietuviszkai arba lenkiszkai kalbantis Plumberis, turi prigulėti prie Chicagos Unijos ir turi buti pirmos klasos mechanikas, geram vyrui darbas ant visados. Atsiszaukite pas: John Kleker,
4645 So. Marshfield ave. Chicago, Ill.
40 Telephone Yards 2308

Reikalaujama!

1.000 darbininkų ant farmų, prie akmenų skaldymo, ant geležinkelio, ir Michigano ir Wisconsino giriose. Nuvesz isz Chicagos. Mokestis $1.75 iki $2.00 į dieną. Neraszyk mums, bet tuojaus ateikie pats. Mės kalbame lietuviszkai.
Chicago Employees' Association,
132 Fifth ave. 2-tro floor, Chicago. (35)

Paieszkau savo tikro brolio Jono Nevinskio, paelnanczio isz gub. ir pavieto Kauno, Josvainių parapijos kaimo Pilsupių. Pirma gyveno Bay City, Mich., o dabar nežinau, turių labai svarbų reikalą pas jį, jaigu kas žinotų apie jį, ar jis pats praszau duoti man žinią ant žemiaus padėto adreso:
Stan. Nevinckas,
Box 31, Miners Mills, Pa.

Paieszkau Adomo Parembskio, Kauno redybos priesz 3 metus buvo Kingstone, Pa., už dudorių, paskui iszvažiavo į Chicago, isz Chicagos iszvažiavo į Westville, Ill. ir ten buvo pas kun. Skripko už dudorių 1908 m. Jaigu kas apie jį žino meldžių duoti žinę po sziuo antraszu.
Jonas Kuczinskas,
238 Slocum St. Kingston, Pa.

ANT PARDAVIMO.

Farmos! Farmos!

Pulkioje aplinkinėje Rock Island Frisco geležinkelio valstijose Texas, Oklahoma, New Mexica, Kansas, Arkansas ir Missouri yra tukstancziai akrų derlingos drėgnos dirves. Tiejie akrai dirvos laukia Jusų apgyventi juosius. Mės maloniai energiszkai suteiksime pagelbą, praktiszkams kokios tautos nebutų žmogui rasti atsakanczią vietą. Tų farmų placzius apraszymus tuose steituose galima gauti savo prigimtoje lietuviszkoje kalboje. Užklausiant, pridėkite markę dėl atsakymo. Adresuokite:
C. B. SCHMIDT, Commissioner of Immigration, Room 1100 La Salle Station Chicago, Ill. arba Room 1100 Frisco Building, St. Louis. JOHN SEBASTIAN, Pass. Traffic Manager.

Ant pardavimo Buczernė ir Grocernė ir namo rakandai lietuvių apgyventoje apigardoje biznis labai gerai eina, priežastis pardavimo, kad savininkas važiuoja į seną krajų. Atsiszaukite į "Kataliko" redakciją. 33

Ant iszrandavojimo pulkus sztoras lietuvių apygardoje. Vieta yra atsakanti bent kokiame bizni. Geriausia proga butų dėlei lietuvio. Atsiszaukite pas savininką
Jonas Pavilauskas 35
3601 Cedar & 136 Sts.
Indiana Harbor, Ind.

Ant pardavimo visi naminiai rakandai (Furniture) su visais kukninlais indais, visa gaspadorysta, parduosiu už pigę kainą tam kas pirma atels, nes pats važiuoju tuojaus į Lietuvą. Atsiszaukite pas:
Ant. Bitelis,
4337 Wood St. Chicago, Ill.

Ant pardavimo 2 lotai su biznesavu namu geroje vietoje labai pigiai. Atsiszaukite į "Kataliko" Redakciją.

Laimė Laukia Žmogaus!

Parsiduoda labai pigei pirmos klesos Saliunas ant kampo parkų viskas naujai įtaisyta biznis gerai eina. Taipgi randasi daili ir didelė svetainė kurioj laikosi mitingai "Chicago Lithuanian Benefit Club" ir kitoki, baliai vestuves ir t.t. Parsiduoda labai pigei ir į trumpa laika, isz priežasties nesutikimo savo namiszkiu į trumpa laika turi buti parduotas, savininkas iszvažiuoja į Lietuva maloneste atsiszaukti ant adreso.
C. A. Pallulis, prop.
8. W. cor Jefferson St. and 14th Place
Chicago, Phone, Canal 1771 33

Paduodu dėl žinios visiems lietuviams!

Kad asz Juozapas Barevicze jau antri metai kaip asz uždėjau tikrą lietuviszką sklodą visokių gėrymų arba (Wholesale Liquor Dealer). Užlalkau visokius gėrymus nuo pirmutinio iki paskutinio ir parduodu piglau negu kiti. Teipogi turiu Saliuną ir Svetainę dėl Mitingų, Veselijų ir Balių. Meldžiu visų brolių lietuvių, kad reikalaudami kokiu nors gėrymų, kožname reikale kreipkitės pas mane, ale ne pas žydus, nes gausite geresnius gėrymus už pigesnę kainą ir katrie ateisite kaip persitikrinsite, busite visi užganėdinti. Ant pareikalavimo siuncziu visokius gėrymus į visas dalis Amerikos.

JUOZAPAS BAREVICZE
1701 — 1703 So. Canal St. kam. 17 St.
CHICAGO, ILL.

FABIOLE.

Garski kardinolo Wisemano apysaka. Vertė Vytautas. Kaina 1 doleris. Imantiems daugiau, kaip vieną egzemplioriu, nuleidžiamas didelis nuoszimtis.
Gaunama pas:
REV. V. VARNAGIRIS.
218 S. 4-th St., BROOKLYN, N. Y.

"Kataliko" agentai.

Kurie turi tiesą rinkti apgarsinimus, prenumeratą nuo skaitytojų, priminėti orderius ant visokių drukoriszkų darbų ir taip toliaus yra szie:

Geo. Tumasonis

Keliaujantis agentas Pennsylvanijoj. Pas jį galima užsirašyti ir atnaujinti prenumeratą už "Kataliką", duoti į "Kataliką" apgarsinimus, pirkti lietuviškas knygas, poperas, paveikslus ir tt.

Karolis Kazokas

Yra mųsų agentu Chicagoje ir apielinkėje, jis turi tiesą rinkti prenumeratą už "Kataliką", užrašyti naujus prenumeratorius, priiminėti apgarsinimus, drukoriškus darbus ir tt. Jam atsilankius galite atlikti reikalą kaip pačioje redakcijoje.

Kaz. Makarevičius,
255 Wallace St.
New Haven, Conn.

J. Petrikis
1514 Ross Ave.
Scranton, Pa.

P. Mikalaučkas
Keliaujantis agentas valstijoje Massachusets ir New Hamshires 320 Broadway
So. Boston Mass.

Jonas Kučinskas,
238 Slocum St.
Kingston, Pa.

Ant. Zukauckas
871-31st Pl.
Chicago, Ill.

Jos. Dzika
Box453
Forest City, Pa.

Keliaujantis agentas
Konst. Steponis

Mikolas Voicenaviče,
2 River St., West Lynn, Mass.

Silver Creek, Pa. ir apielinkėj mųs agentas yra
p. M. MATULEVICZIUS.

St. Poteliunas
345 E. River St.
Plymouth, Pa.

Sabast. Walentinas,
370 Humbold St.
Brooklyn, N. Y.

Jos Zemantauskas
39 W. Porter St.
Waterbury, Conn

Fr Venckus,
304 N. Chicago St
Kenosha, Wis.

John Naujokaitis,
52 Planet St.
Commercial Road E.
London, England

Jonas Vieraitis,
117 Ward St.
Worcester, Mass.

J. G. Miliauckas
Union Savings Bank
Pittsburg, Pa.

Nauja Daktariška knyga Daktaras Kišeniuje.

Su paveikslais, naudingais patarimais ir daugybe receptų nuo visokių ligų, gražiai apdaryta su auksinėm raidėm ant apdaro, knyga parsiduoda po 1 dol. Tą knygą gali gauti dovanai užsiraszydamas "Kataliką" ant metų mokėdamas prenumeratos 2 dol. mųsų agentui.
M. PALTANAVICZE
15 Millbury St. Worcester, Mass.

BIBLIJA

Arba Szventas Rasztas Naujo Instatymo

Lietuviszkon kalbon Iszguldė Vyskupas Kunigaiksztis Juozapas Arnulpas Giedraitis, antru kartu atspausta kasztu kun. S. Pautieniaus su komentorium parengtu kun. A. Staniukyno, telpa czia iszguldinėjimas szv. evangelijų visų keturių evangelistų. Apasztalų Darbai ir Apasztalų Rasztai pusl. 494 lietuviszkomis raidėmis.

Drutuose audekliniuose apdaruose su auksiniu ant nugaros paraszu ir auksiniu ant szono paveikslelu, gerai iszrodanti, gera spauda kaina su prisiuntimu..... $2.00

Pinigus siųskite ant adreso:
JOHN M. TANANEVICZE,
3244 S. Morgan St.
Chicago, Ill.

Mokinkimės patįs.

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.00**
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo **15c.**
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo **10c.**
Aritmetika mokintis rokundų be mokintojo (apdaryta) **35c.**
Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.

KUR VAŽIUOJI JONAI

Užlaiko szaltą alų, geriausę degtinę ir kvepenczius Havanos Cigarus.
JOS. BALTRIMAS
3337 Auburn Ave. Kertė 33rd Pl.

JONAS MAŽEIKO

Pirmiausias agentas ir notarijuszas dėl visokių reikalų ir rodos davėjas visose provose. Mės iszprovojem kogeriausia arba greitai sutaikom. Kas norėtumėt pirkt namus arba farma, tai mės paskolinam pinigus pigiause
JONAS MAŽEIKO
130 Canalport Av., Tel. Canal 683

GERIAUSIAS HOTELIS

ANT BRIDGEPORTO.
Jaigu esi nuliudęs tai ateik pas
RUIGI IR LIEKI
O tai mės tamsta palinksminsime, nes mės turime geriausią degtinę, o cigarai yra importuoti net isz paczios Havanos, mės turime didelę Halę kaip dėl mitingų ar Veseilių Su pagarba,
RUIGIS ir LIEKIS.
3301 So. Morgan St. Chicago.

J. P. WILKOWSKI 1838 N. Monticello Av.
F. WILKOWSKI 125 W. Berlin
Phone 281 Irwing Park

WILKOWSKI BROS. Murininkai

Visokias informacijas ant kiekvieno darbo sutelkia dykai.
Ofisas 1838 N. Monttcello Ave.
CHICAGO

JURGIS PALIJANSKAS

Vienatinis Lietuviškas kalvis, kausto arklius geriause už visus kitus kalvius Chicago, kas nori idant arklys gerai butų pakaustytas tegul nusi duoda prie Jurgio Palijansko,

3421 S. Center Ave.
kampas 34-th St.
TELEPHONE YARDS 1327.

Lietuviškas Saliunas

P. JAUKSZCZIO

Oi vyreli alus, o stiklai mlžiniszkl, geriausias vynas dektinė ruginė o cigarai tal net isz paczios turkijos kaip rukai tai net dumai kvepia.
2334 SO. LEAVITT ST.
kertė 23rd Pl. Phone Canal 1924

Lietuviškas Saliunas

ALEX KUPSHAS

Kuris pas mane atsilankys tas bus užganėdintas ir szirdingai priimtas, nes asz užlaikau szaltą baparską alų ruginę degtinę kvepenczius cigarus o prie to turiu geriausią lietuviszką ir rusiszką pirtį.
3318 SO. MORGAN ST.

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiurai ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į naturališką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje butumei ir viską savo akimis matytumei. Teleskopas paverčia į naturališką esybę, padidina jį, atskirsto žmogu nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Mės turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus kaip matome žemiau surašytus.

SERIJA. I

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Stebėtini griovai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė paroda, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellow-Stone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honolulu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Puikiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Puikiausias Žurandelis Salone de Jenetes, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York.
5 Puikiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčyška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilos, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Puikiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kaip labai dideli tie mažukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėlių.

Štai ką juose gali pamatyti:
1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainelėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kloja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokinkina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kainoj Galilėjaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais minę žmonių.
6 Judošius savo pabučiavimų išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jos neverktų.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydas ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
15 Kristus nukryžiavotas.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlėjaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, kurioje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiądien išrodo Kalverija, kur Kristus mirė.
25 Ulytėlė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus".

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir štai ką juose galite pamatyti:
101 Besiartinanti audrą ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceaninį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Castle Garden).
104 Boston Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės salos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904 m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkas (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija. Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney. pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kliošlorių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
120 Vokietija. Laivas apleidžiantis Koblenc'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Išpanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900 m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Užplauka ir ežeras Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajurinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikono daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinio Severo, Ryme Italijoj.
142 Koloseumas, Ryme, Italijoj.
143 Neseniai atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas. Milane, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šerimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Makometonų bažnyčia Omarė.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką, Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Sename Kaire, Egipte.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahemotonų bažnyčią Sultano Hasan, žiurint, nuo Ciadelio sienų, Kaire, Egipte.
153 Pyramidas ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kaire, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių, Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis trukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hon Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai įplaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai Chinijoj.
163 Tautiškas priešpiečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai.
165 Yokohama Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų pilname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriauklinių žuvių pardavinėtojaus stotis.
169 Paroda ugnagesinių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kietkų daržas.
200 Šerimas kačiukų.

) Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja..... $3.00
100 tų pačių paveikslėlių bakselyje be teleskopo..... $2.00
25 paveikslėliai iš Jezaus gyvenimo.. $1
Pats vienas teleskopas be paveikslėlių kaštuoja $1.00

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, beveik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užčėdyti, nes ji kaštuoja tiktai 35c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Sitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nebutų jokio paveikslo, bet tikrai gyva regykla.

SERIJA VII.

Baksukije 25 paveikslėliai perstatanti San Francisco miestą po atsitikimui žemės drebėjimo, parodo kaip sugriuvę murai, bažnyčios, sinagogai, žmonis nuliudę gyvena audeklinėse budose, soduose. Prekė..... $1.00

SERIJA VIII.

Su Roosvelto paveikslu baksukije 25 paveikslėliai parodanti Panamos Kanalo kasimą, čia matyti kokios mašinos prie kasimo yra vartojemos, koki darbai ir kaip dirba. Prekė..... $1.00

ATMINKITE, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1.

Knygos mųsų locnos spaudos.

245 **Siapus ir Anapus Grabo.** Parasė J. Gerutis, 1903 m. Spauda ir kaštais "Kataliko", 3244 So. Morgan St., Chicago, Ill., pusl. 184. Knygos spauda labai daili, popiera gražiausia, o ir rašliava nepaprasta, teip jog tai knygai nieks nieko negali užmesti. Toji knyga atsižymi tuomi, jog ją gali skaityti kaip dievotas, teip ir bedievis, kaip mokslinčius, teip ir prasčiokėlis, kaip turčius teip ir pavargėlis — kiekvienas joje atras tikrą teisybę, paduotą šv. Rašto ir gilnai apmąstęs supras, ar jis teisingu ar blogu keliu skubinasi prie amžinojo grabo. Supratęs toje knygoje paaiškinimus, kiekvienas skaitytojas ant valandėlės pažvelgs į savo buvį ir tuokart apie amžinastį gal kitaip manys. Ši knyga tokia ir yra, kuri visiems be jokio mėlo išaiškina kaip apie žmogų, teip ir jo smertį, pasaulę, jos sutvėrimą ir pabaigą apie visas dangaus planetas, kurios su mųsų žeme ore skraidžioje. Viskas parodyta ant paveikslėlių, kur jų atsiranda kelioliką. Knyga moksliška. Prastuose apdaruose tik..... 75c
Drutuose apdaruose su paauksuotais antgalviais..... $1.00

246 **Rymo-Katalikiškas Didesnysis Katekizmas.** Parašė kun. J. Deharbe D. J. Lietuviškoje kalboje pagerintas ir naujai išleistas su paaiškinimais, yra tinkamas dėl mokslainių, pusl. 199..... 50c

247 **Nauja Chrestomatija.** Dėl Lietuviškų Mokslainių Amerikoje. Dalis I. Surinko P. B., pusl. 155.... 50c

248 **Nauja Chrestomatija.** Dėl Lietuviškų Mokslainių Amerikoje. Dalis II. pusl. 212..... 50c

249 **Nauja Chrestomatija.** Dėl Lietuviškų mokslainių Amerikoje. Dalis III. (Spaudoje)

250 **Našlaičiai arba paveikslas iš praeities.** Graži apysakaitė pusl. 256..... 35c

251 **Užkeikto Urvas.** Apysaka iš lietuvių gyvenimo, pusl. 288.. ..... 50c

252 **Praractvos Michaldos,** karalienes iš Sabbos, iš naujo atspausta. Laida III. Šioje knygelėje aprašo, kaip toji karalienė pranašavo apie permainas viešpatysčių, kares, pergalėjimus vieni kitų ir t. t., pusl. 42..... 10c

253 **Apsirikimų Komedija,** parašė H. Sienkievič, lietuviškai vertė Lapšaus vaikas. Atsitikimas iš amerikoniško gyvenimo. Mažame miestelyje, pabuvus mergina turi prekystę, skersai kelią senas jaunikis tokią pat, vienas antram kerštuodami pasiduoda sudan, sudžia nesuprazdamas jų kalbos, duoda jiems šliubą, dasižinoję, kad vietoje sudo priėmė šliubą, susitaiko ir gyvena iki smert poroje, pusl. 32..... 15c

254 **Puščios Dvasia,** parašė D-ras Bird, lietuviškai išguldė P. B. Puikus apsakymas iš amerikoniškų miškų, aprašo karias pirmutinių Amerikos gyventojų Indijonų su baltveidžiais, pusl. 330.... 50c
Ta pati apdaryta..... 75c

255 **Šventa Istorija.** Senojo ir Naujojo Įstatymo. Parašė Vyskupas Motiejus Valančauskas. Trečias su pataisymu išdavimas, su daugel paveikslėlių, pusl. 180..... 50c

256 **Trįs Keleiviai.** Krikščionis, Žydas ir Turkas, parašė Višniauckas, lietuviškai išguldė P. B. Morališka apysaka, pusl. 92..... 25c
apdaryta..... 30c

257 **Išgama** Drama II-uose aktuose. Parašė J. S. Laida II pertaisyta (teatrališka) pusl. 24..... 10c

253 **Betlejaus Stonelė** arba Kristaus Užgimimas, drama 3-se aktuose, pusl. 31..... 15

259 **Užkeikta Mergelė su barzda** ir Barzdaskutis pusl. 27..... 10c

260 **Knarkia Paliepus.** Komedija viename akte, sulyg lenkiško sutaisė Gineitis, pusl. 26..... 10c

261 **Brolis ir Sesuo,** Apysaka, parašė Vaikas pusl. 57..... 25c

262 **Lietuvaitė,** J. Kvietkovskio, vertė P. G. Apysaka iš senovės lietuvių gyvenimo, pusl. 296..... 50c
Ta pati apdaryta..... 75c

263 **Gulivero Kelionės,** į nežinomas šalis. Vertė P. Žemutis pusl. 98.. 50c
Ta pati apdaryta..... 75c

264 **Ponas Tvardauskas,** Garsus Burtininkas, žingeidus, su įvairiais paveikslėliais, papasakojimas, pagal surinktas liaudės legendas, vertė B. Nevalgės pusl. 110..... 50c
Ta pati apdaryta..... 75c

265 **Amalunga** arba Tyro Duktė. Labai graži apysaka apie baltveidžius ir indijonus, kurie Amerikoje mušėsi už savo tėviškę. Pusl. 91..... 25c
Ta pati apdaryta..... 50c

266 **Plėšikų Lindynė** arba Nunešta Duktė. Pusl. 38. Joje aprašoma apie vieną lietuvę mergaitę, kurią žmogžudžiai buvo pavogę, o paskui jos dėdė ją išgelbėjo. Labai graudinga apysakaitė ir gražioje kalboje parašyta, tik..... 20c

267 **Antras Krikštas.** Žingeidi apysaka apie šių dienų Rusijoje padėjimą ir revoliuciją, Pusl. 83..... 25c
Ta pati apdaryta..... 50c

268 **Apie Rukymą.** Keli žodžiai norintiems suprasti teisybę. Šioje knygelėje aprašo kokį pavojų atgabena žmogui rukymas ir alkoholiški gėrymai. Pusl. 23..... 10c

269 **Katorgon!** Atsitikimas Muravjovo Laikuose Vilniuje. Aprašo tą laiką, kada Muravjovas be jokios sąžinės žmones kankino ir Sibiriun varė. Pusl. 18..... 10c

Cash Registers

Męs užlaikom Registerius nuo

$5.00 ir aukščiau.

Parduodam už pinigus numušdami didelį nuošimtį arba ant išmokesčių. Turime antrarankių National, Hallwoods ir kitokio išdarbio registerių kuriuos parduodam už suvis žemą kainą. Nė jokio skirtumo nedaro ar didelis ar mažas biznis.

The National Cash Register Co.

Du Sztorai 47-49 E. Randolph St. Phone Central 1211
217 E. Madison St. Phone Main 1222

Telephone Yards 4175

A. BYANSKAS

GENERALISZKAS

Karpenderis ir Kontraktierius

Budavoja namus kaip medinius taip ir murinius. Darbą atlieka teisingai, gerai, greitai ir pigiai. Duoda geriausią rodą perkantiems senus namus ir pasako jų vertę. Eikite visi pas lietuvį.

3327 Auburn Ave., Chicago. Ill.

ILLINOIS METAL CEILING and SUPPLY COMPANY.

Pristato ir prikala visokias metalines lubas į sztorus, ofisus ir tt. už žemą kainą. Reikale kreipkitės prie jų.

23 LAKE ST. CHICAGO, ILLINOIS.

Telephone Long Distance Central 514

Naujausia ir Gražiausia iszdirbiste Fotografiju.

Mes iszdirbam paveikslus pagal naujausią madą kaipo ant vestuvių, pikninkų ir balių dėl to, kad męs esame iszsilavinę geriau ne kaip kiti paveikslų iszdirbėjai. Męs savo darbą gvarantuojam. Aptaisom į abdarus.

T. M. UGINT IR T. A. PAULIKAS

3448 So. Halsted St., — — — Chicago, Ill.

PIRMOS KLIASOS

MUZIKANTAS.

Grajinu ant piknikų, vestuvių, balių ir t.t. Ir da-gi esu geriausias barberis ir savininkas didelio saliuno. Kuris pas mane atsilankis, tas busužganėdintas.

W. M. Karbowski,

14th and Jeffres ave., Grant Works, Ill

THE FALCON CIGAR FACT.

Po vardu SAKALAS Cigaru Fabrikas

J. A. NUTAUC SAV.

— iszdirba geriausius —

HAVANOS CIGARUS

1601 W. 47th St. CHICAGO.

Tel. Yards 1735.

R. S. Ivaszkevicze

Pirmutinis lietuviszkas iszdirbėjas visokių mineraliszku gėrymų, kaipo:

GINGER ALE, PAPSO, SALSERIO IR OBUOLINES SAIDES.

1645 W. 46th. St. Arti Ashland Ave

CHICAGO, ILL.

PONE ONA MILLER

(Pagal vyro Jankauskiene)

SENIAUSIA LIETUVISKA AKUSERKA CHICAGO.

Dabar gyvena, 107 Canalport ave. prieszai Ruble St.

Telephonas Canal 3619.

Jos Piwnicki Z. Lubawski, Mgr.

The Improvement Roofing Co.

Dirbtuvė žvirinių stogų ir gatavų guntų. Taisome visokios ruszies stogų rynas ir kaminus.

1835 W. 47-th Str. Chicago, Ill.

Phone Canal 6774

Linksmiausias Saliunas

ANT BRIDGEPORTO

Mrs. Onos Žilienes

Galvos neskaudės, niekad nedejuosi, jei tik pas Žiliene broli nusiduosi. Cigarai Vynas Dektine rugine jau ant to nereikia nei sakyt valkine, nes apie Žiliene visi gerai žino.

MRS. ONA ŽILIENE

934 — 33rd. St. Chicago, Ill.

Netoli S. Morgan Str.

DR. WISSIG

ISZ RUSIJOS

gydo labai pasekmingai visas Vyrų ligas, nežiurint kaip užsisenėjusias ir blogas yra. Jaigu kiti atsisakė iszgydyti, ateik pas manę po num:

751 W. 18 Str.

tarpe Paulina ir Wood gatvių.

PIRMAS ISZTYRINEJIMAS DYKAI.

Offic'o valandos: kasdiena 8 iki 5 val. 7 iki 9 vakarais. Nedėliomis nuo 10 ryto iki 3 po pietų.

Telefonas Canal 3208

Phone 1044

Lietuviškas Saliunas

NORTH CHICAGOJ.

Užlaikau geriausius gėrymus, szaltą alų geriausią arielką ir puikius Havanos cigarus. Esu agentu West Side Brewery. Kas pas mane atsilankys bus užganėdintas.

JOS DACKEVICZE

10th and Victoria Sts. North Chicago.

TELEFONAS 1532 YARDS.

DR. J. KULIS,

LIETUVIU

....CHIRURGAS IR GYDYTOJAS....

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Turi gera praktika ir gydo pasekmingai visokias limpanczias, uzsisenejusias ir paslaptingas ligas.

3255 S. Halsted St. Chicago.

J. W. ZACHAREWICZ,

Notary Public, Real Estate ir Insurance.

Examinavoju Abstrictus, ir atlieku kitus visus reikalus Notariuszo piglai ir atsakanczial. Visą savo darbą gvarantuoju. Eikit pas lietuvį o ne pas svetimtautį.

917-33rd St.

Tel. Yards 5423.

Telephone Canal 285

KAZ. KATUTIS

LIETUVISZKAS GRABORIUS

Persamdo kereczius ant pagrabų, veselijų ir tt.

166 W. 18th St. Chicago, Ill.

LINKSMA VIETA

pas

A. Pawlowski

katras atsilankys, tas bus linksmas ba dėl to kad užlaiko geriausę degtinę, szaltą alų, o cigarus tai net isz pats Havanos. Atsilankykite

3317 So. Halsted St., Chicago, Ill.

The Star Cigar Mfg. Co.

F. KRISZCZIOKAITIS

Pirmutinis Cigarų dirbėjas ir pardavėjas Chicago ir apielinkėj. Parduoda lietuviszkus cigarus Vytauto ir Gedimino.

298 E. 14th St. Chicago Heights, Ill.

Klauskit Chopen 10c. cigarų, nes padirbti iš geriausio tabako.

JOS. BARTKOWIAK

Iszdirbėjas

4934 So. Paulina St. Chicago

George J. McFadden

ATTORNEY AT LAW,

1400 Title and Trust Bldg.

100 Washington St.

Telephone Central 5076. Chicago.

K. STULGA

Užlaiko visokį tavorą kaip Batus czeverykus ir kitokius vsriszkus puikius drabužius. Meldžiu nepamirszkit mano krautuvės, o busite meilingai priimti.

4513 So. Wood St., Chicago,

LIETUVIAI ISZDIRBEJAI

Geriausių Havanos ir Domestic Cigarų

WHITE ROSE CLUB

SABOTSKIS ir LETUKAS

4614 So. Wood St. Chicago, Ill.

DR. M. F. BOZINCH

Lietuviškas Daktaras iš seno Krajaus.

Ofisas 519 Milvaukee Avenue

Phone Monroe 301

nuo 10 iki 12 ryte ir nuo 6 iki 9 vakare.

Gyvenimas 1629 N. Spaulding Ave.

Tel. 4823 Irving Park

priesz 9 vakare ir nuo 12 iki 2 po piet.

Seno krajaus gydytojas

DR. P. G. WIEGNER

Atidarė ofisą ant aptiekos J. Leszczynskio.

3315 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas

Telephone Yards 2716.

URA VISI PAS

Juozupa Ridika.

Szaltas alus, skani arielka ir kvepenti Cigarai. Turiu didelę salę dėl mitingų, veselijų ir tt.

3253 Illinois Ct. kertė 33 gat.

Telephone Yards 2750

PIRMOS KLIASOS SALIUNAS

T. RADAVICZE

Linksminkis brolau pas mane atėjęs, nes asz užlaikau szalta alu, geriausia vyna ir ruginė DEGTINE, o cigarai tai net isz pat Turkijos o prieto turiu didelę Halle dėlei Mitingų, veselijų ir kitokiu susirinkimu, kuris pas mane atsilankys tai bus szirdingai priimtas ir suramintas lieku Su godone,

T. RADAVICZE

942 — 33rd. Chicago, Ill.

Phone Yards 709

JUOZAPAS LESZCZINSKIS

APTIEKORIUS

Užlaiko naminias ir užrubežinias gyduoles, ir receptus išpildo kežną valandą su dideliu saugumu. Reikale nusiduokit pas jį, o busite užganėdinti. siuncziam gyduoles in kitus miestus

3315 So. Morgan St., Chicago, Ill.

DR. G. M. GLASER.

Sziuomi apreiszkiu pagodotai visuomeniai, jog esu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 17 metų, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą savo locną namą po nr.

3149 So. Morgan. St.

Kertė 32-ros gat.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsinosi užganėdinti kaip ir ligsziol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavymo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų. ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba

Telefonas Yards 687

Dr. G. M. Glaser

3149 South Morgan Street

Kertė 32-ros gatvės.

Raulai kur tu bėgi? Nugi pas PETRA SZLAKI, nes esu labai isztroszkęs, o pas ji galima atsivėdyti, nes jis turi bavarska alu, gardžią ruską oczisztczina, cigarus net isz Havanos. Tai ilgiau negaliu su Tamsta kalbėti, lik sveikas, turiu skubinties, prie to jis duoda geriausias rodas visokiuose reikaluose ir provose. Teippat eina už vertėja į visokius sudus, priima visokias provas, teippat ir už užmusztus fabrikose iszvaro teisingiausia. Parduoda namus ir lotus visose dalyse miesto. Padirba visokias poperas. Paskolina pinigus ant namu ir budavojimo. Teippat užsiima su asekuracija namų ir rakandų.

PETRAS SZLAKIS

(Tarpe 33 Place ir 33 Street.)

3321 AUBURN AVE. CHICAGO, ILL.

Telefonas Yards 2451.

DIDELIS ŠTORAS

Neužmirškite lietuviai mųsų Seno Štoro kurį męs jau užlaikome per 15 metų. Męs nelaikome kito štoro kaip tik šitą vieną, ir viską teisingiausiai parduodam kaip tai: vyriškus siutus, ir visokius moteriškus drabužius, visokias materijas, marškinius, kalnierius, čeverykus, pančekas ir tt.

A. COHEN,

1334 Jefferson St - - Chicago, Ill.

(Senas No. 537)

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA

ISZDIRBYSTE FOTOGRAFIJU.

Mylinti naturaliszką paveikslą savo ir dailų darbą, kreipkitės pas mus, męs užtikrinam, kad mųsų darbo niekas negali virszinti už tai, kad męs mokame ir žinome kaip gerą darbą reik atlikti. Nesitikėkit tiems, kurie moka dailiai pasigirti nes pasigyrimo neužtenka, bet reike ką nors nuveikti, kad ir kiti pamatytų. Didžiausias pamatas mųsų biznio yra užganėdinimas kiekvieno kostumerio. Su pagarba

JONAS P. RASHINCKAS,

3213 So. Morgan St., Phone Yards 2139 Chicago, Ill.

KAZIMIERAS RADZEVICZE

Tuojaus szale Lehigh Valley dypo. Visokių arielkų ir alaus didelis zopostas, taipgi ir isz Europos visokių vynų, cigarų ir visokių valgių ir oisterių. Pakelevingi gali gauti nakvynę ir prieteliszką rodą visame. Taipgi parduodu szipkortes ant visų linijų ir siunczіu pinigus į visas dalis svieto pigiausiai ir sauglai.

121 E. Centre St., Shenandoah, Pa.

MRS. EDWARD BRADEL

DIRBTUVĖ

Kukardų, Szarpų, Veliavų ir Bažnytinių Karunų. Pristato Draugystėms parėdus. Siuva Sidabru ir Auksu. Reikale meldžiame kreiptis prie mųsų, o męs stengsimėsi kiekvieną užganėdinti. Teipogi užlaikome gyvas kvietkas.

1718 W. 47-th St. CHICAGO, ILL.

Telefonas Yards 3162

DR. A. L. GRAICZUNAS

(Specialistas veneriszkų ir paslaptingų ligų)

Gydo visokias ligas be skirtumo vyrų moterų ir vaikų.

Galima pašaukti per telefoną kiekvienoj valandoj.

3312 So. Halsted St., : Chicago, Ill.

DYKAI! DYKAI!

REGISTRUOTA RAKTAMS RINKUTE

Ateikit į banką ir palikit vardą ir antrašą ir jaigu pamesit. raktai jums bus sugražinti. Adara kasdien iki 6 val. vakare. Subatomis iki 9 val. vakare. Mokam 3 proc. už padėlius, Apsaugojimo skrynukes randavojam už $2.50 ant metų.

Peoples Trust and Savings Bank

47-th St. & Ashland Ave. Chicago, Ill.

TEMYKIT LIETUVEI

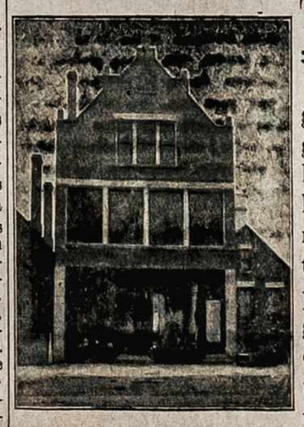

Geriausia, pigiausia ir teisingiausia vietanegu pas žydus, kur galima gauti naminių puikių rakandų, peczių, lampų, vanų ir kitokių visokių daiktų koki yra reikalingi į namus. Mano krautuvė yra ant trijų lubų ir pripildinta visokiais tavorais. Taipgi nepamirszkit kad asz duodu dovanas nuo szimto penkis dolerius. Užkviecziuvisus savo tautieczius atsilankyti.

St. Pocevicze

3321 SO. MORGAN ST. CHICAGO.

.Fountain Plunksnos.

Męs užpirkome daugybę Fountain Plunksnų, kurias dabar pardavinėsime už labai pigę prekę. Fountain Plunksna yra paranki kiekvienam žmogui turėti, nes kotelyje įsipila atramentas ir galima naudoti visur ir visada, parašius sumovei taip, kad plunksna nesigadytų ir nešiojies kišeniuje. Pati plunksna auksinė su storu kotuku.

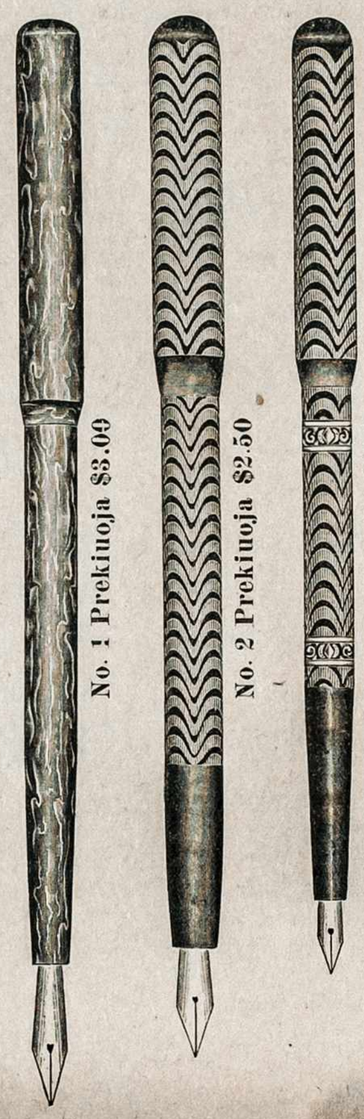

Siunčiant pinigus adresuokit:

JONAS M. TANANEVICZE,

"Kataliko" Išleistojas

32 4 So. Morgan St., Chicago, Ill.

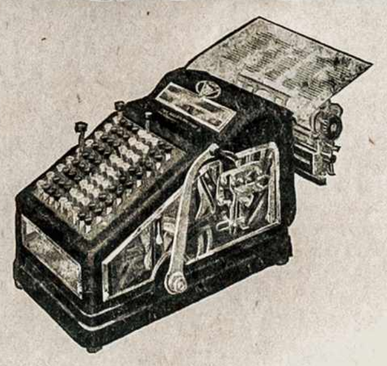

Viskas matoma

Wales Matoma Sudėjimo ir suraszo Maszina

THE ADDER MACHINE CO.

Wilkes-Barre, :: Pennsylvania.

SAXE & HOGLE, WESTERN DISTRIBUTORS

161 State St., Chicago. Phone Randolph 2644

NESULIGINTAS FOTOGRAFISTAS

Z. Urbanowicz

4841 So. Ashland ave.

Užtenka pamatyti lange iszdaisytas o artistiszkai iszbaigtas fotografijas kurios iszeina isz jo dirbtuvės. Iszdirba geriausias fotografijas kokias tik kas nori, ypacz męs dėl savo tautieczių padirbame geriausiai. Kas pas mus sykį atsilankys, tas jau visad pas mus ateis. Meldžiu atsilankyti o persitikrinsite apie mano darbą. Apsimoka atvažiuoti ir isz tolesnių pakraszczių. Duodam lebai puikius prezentus prie kiekvieno orderio. Nepamirszkit adreso.

Dr. Marja Dowiatt-Sass

OFISAS	RESIDENCE
749 W. 18-th St.	2891 W. Harrison St.
VALANDOS	Near 52nd Ave.
nuo 9:30 iki 11:30 ryte nuo 4:30 iki 7 vakare	VALANDOS
Nedėliomis tiktai nuo 9:30 iki 12 ryte	iki 9 ryte ir nuo 7 iki 8:30 vakore
TEL. CANAL 1208	TEL. AUSTIN 459